

ev. 1375/1903 h. dec. 12.

A NAGY-BÁNYAI EV. REF. EGYHÁZMEGYE

1903. szeptember 24-én

SZINÉRVÁRALJÁN TARTOTT

GYÜLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

KIADTA:

SZABÓ JÓZSEF

EGYHÁZMEGYEI FŐJEGYZŐ.

SZATMÁR,

KALIK ÉS SZEREMY KÖNYVNYOMDÁJA

1903

A NAGY-BÁNYAI EV. REF. EGYHÁZMEGYE

1903. szeptember 24-én

SZINÉRVÁRALJÁN TARTOTT

GYÜLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

KIADTA:

SZABÓ JÓZSEF

EGYHÁZMEGYEI FŐJEGYZŐ.

SZATMÁR,

KALIK ÉS SZEREMY KÖNYVNYOMDÁJA

1903

**A nagy-bányai ev. ref. egyházmegye
tisztviselői karának és bizottságainak névsora :**

Elnökség :

Esperes: Benesik István nagypaládi lelkész.
Egyházmegyei gondnok: gróf Dégenfeld Sándor erdőszádai lakos.

Jegyzők :

Egyházi főjegyző: Szabó József aranyos-medgyesi lelkész.
„ aljegyző: Magoss Ferencz egri-i lelkész.
Világi főjegyző: Torday Imre n.-bányai városi tanácsos.
„ aljegyző: Szilágyi Tihamér sz.-váraljai aljárásbíró.

Tanácsbírók :

Egyházi részről:

Soltész János ombodi lelkész.
Balogh István kiskolcsi lelkész.
Széll György avasujvárosi lelkész.
Molnár Lajos kispéleskei lelkész.
Sátor Dávid színérváraljai lelkész.

Világi részről:

Böszörményi Zsigmond ar.-medgyesi birtokos.
Helmecy József szatmári ügyvéd.
Tóth Mór patóházai birtokos.
Csaba Adorján szatmári főszolgabíró.
Dr. Dezső Kálmán szatmári törvényszéki bíró.

Ügyész :

Dr. Haresár Géza szatmári ügyvéd.

Közpénztárnok :

Nagy Lajos felsőbányai lelkész.

Levéltárnok :

Soltész Elemér nagy-bányai lelkész.

Könyvtárnok :

Sátor Dávid.

Egyházkerületi képviselők : 1906. tavaszig terjedő időre :

Rendes képviselők :

Széll György
Torday Imre.

Pótképviselők :

Molnár Lajos
Helmecy József.

Időszaki tanács tagjai : 1904 tavaszig terjedő hatáskörrel :

Rendes tagok :

Széll György
Sátor Dávid
Helmecy József

Póttagok :

Dr. Dezső Kálmán
Balogh István
Molnár Lajos.

Számvizsgáló bizottság :

Elnök: Tóth Mór. Tagok: Tóth Dániel nagykolesi, Kálmán Sándor hiripi, Ferency Imre krassói lelkészek, Sinka Lajos krassói tanító, dr. Haresár Géza.

Építetű bizottság :

Elnök: Soltész János. — Tagok: Tóth Mór, Tóth Dániel, Ferency Imre, Sinka Lajos.

Tanügyi bizottság.

Elnök: Sátor Dávid.

Az egyes körök tagjai :

1. Paládi kör: Nagy Elek, Miski Károly, Szoboszlai Sándor.
2. Mikolai kör: Magoss Ferenc, Kádár János, Sepsy Miklós.
3. Apai kör: Hajdu Albert, Maák Lajos, Szeőke Sándor.
4. Avasi kör: Sátor Dávid, Fábián István, Bajnócy Géza.

5. Bányai kör: Nagy Lajos, Imre Károly, Torday Imre.

6. Krassói kör: Ferenczy Imre, Sinka Lajos, Jakó Antal.

Közalapi bizottság.

Elnök: Ferenczy Imre közalap kezelő — Tagok: Tóth Dániel, Jakó Antal, Balajthy Károly.

Segélyosztó bizottság:

Elnök: Balogh István — Tagok: Sinka Lajos, Jakó Antal.

Egyetemes lelkeszi értekezleti elnök: Soltész János.

Az egyes körök elnökei:

Nagybányai: Széll György. Szatmári: Hajdu Albert. Krassói: Soltész János. Nagypaládi: Benesik István.

Egyházmegyei lelkeszi gyámintézet kezelő választmánya:

Elnök: Molnár Lajos — Tagok: Széll György pénztárnok, Sátor Dávid, Barkász Albert, Nagy Elek.

Országos lelkeszi gyámintézeti pénztárnok: Széll György.

Tanítótestületi képviselők:

Sinka Lajos tanítóegyesületi elnök, Hajdu Ambrus.

A nagybányai ev. ref. egyházmegye
1903. szeptember 24-én Szinér-Váralján tartott közgyűlésén

J e l e n v o l t a k :

Bencsik István esperes, Helmecy József világi tanácsbíró
elnöklete alatt :

Soltész János, Balogh István, Széll György, Molnár Lajos,
Sátor Dávid lelkészi, Tóth Mór, Dr. Dezső Kálmán világi ta-
nácsbírák.

Szabó József lelkészi, Torday Imre világi főjegyzők.

Magoss Ferenc lelkészi, Szilágyi Tihamér világi aljegyzők.
Dr. Harsár Géza ügyész.

Balajthy Károly, Barkász Albert, Bartók Károly, Bogdán
Lajos, Bottyán Pál, Ferency Imre, Hajdu Albert, Joó Kálmán,
Kálmán Sándor, Kiss Sándor, Kócsi Péter, Nagy Elek, Nagy
Lajos, Papp József, Papoley Zoltán, Soltész Elemér, Szabó Ber-
talan, Szabó Károly, Szentgyörgyi Zsigmond, Tóth Dániel lel-
készek, Ballay Aladár helyettes lelkész.

Sinka Lajos, Hajdu Ambrus tanító testületi képviselők.

Kávássy László szinér-váraljai, Dobi Ervin nagybányai,
Boross Zoltán ar.-medgyesi, Jakó Antal krassói, Székely György
görbedi, Szentpéteri Jenő uszkai, Vass Mihály misztótfalusi,
Krakkó Károly nagy-hodosi képviselők.

Fábián István, Imre Károly, Gecsei Jenő tanítók és több
hallgatók.

62. Esperes elnök magas szárnyalásu buzgó imában Istenhez emelte lelkünket s áldást, segedelmet kért munkálkodásunkra.

Majd a következő beszédet mondotta:

Mélyentisztelt egyház megyei közgyűlés!

A napok a melyeket élünk folyton újabb és újabb meglepetéseket hoznak s nemcsak mozgalmasak, hanem rendkívüliek, sőt tanuságosak is.

A második millenium kezdete úgy látszik öntudatra ébresztette a nemzetet, a hazafias szellem megmozdult, tért hódít, s szerte e hazában oltárokat állít, hogy azokon áldozatot gyűjtsen a haza azon nagy fiainak emlékezetére, kik egykor ésszel és karddal küzdöttek s vértettek a világot boldogító szabad eszmék diadaláért.

Volt idő nemzetünk életében, melyet méltán a nemzeti szellem hanyatlási korszakának nevezhetünk. Volt idő, amikor mint vészmadár kiáltása hangzott a végzetes hatalmas szó Magyarországot szegénynyé, azután katholikussá s végül németté kell tenni és a megfélemlített, testileg, lelkileg bilincsbe vert nemzet nem tudott kábitó álmaiból kiábrándulni: ezért hangzott fel a bús lelkű költő panaszos zokogása „Porban ül a gyáva kor, s határa szűk köréből őse sas lakára szédeleg, ha néha felpillant.”

A panaszos hang elevenre talált. A százados nyomás alatt nyögő magyar protestáns egyház bajnokai — kik autonomikus egyházi szervezetük sáncain belül egyedül ápolgatták a nemzeti szellem alvó félben levő szikráit, kezdték gyűjtogatni a szabadság őrtüzeit s ma már, Istené legyen a hála! az öntudatra ébredt nemzet felkölti, megeleveníti a nagy ősök alvó porait, hogy többet ne említsék közelebb Deákot, II. Rákócy Ferencet,

hogy emléküknél tanuljunk lelkesülni, élni s ha kell meghalni a hazáért!

Minduntalan hangzik füleinkbe s már-már szálló igévé lett ama mondat „első sorban magyar s csak azután vagyok egyházam fia” — és bár mindannyian osztjuk ez állítás igazát, — még is! még is! mi kálvinisták szinte oly hévvel, szinte oly rajongva esüggünk egyházunkon, mint a hazán — talán azért, mert a mi egyházunk sorsa szorosan összeforrott a haza sorsával, talán azért, mert a magyar prot. egyház a szabadság levegőjében nőtt, izmosodott az idők századain át.

Azt mondják, a nép szava Isten szava, hiába gyalázkodnak elleneink, a nép ajkán kiált az Istenitélet hozzájuk, midőn a kálvinista vallást magyar vallásnak nevezik.

Sűrűen halljuk az ellenünk megnyilatkozó türelmetlenséget, a kicsinylés gunyos szavát, de ne féljünk szeretett hitfeleim, ne féljete az egyházi reakció következményeitől, mert nézetem szerint ez rém, képes ugyan kellemetlen hangulatot költeni, de nem képes az elmúlt sötét századok átkos szellemét vissza idézni.

A tüzet minél jobban fujja a szél, annál magasabb lángolással ég!

Hadd zúgjon a zivatar, a mi lelkesedésünk annál magasabb fokra hág.

Föl tehát a lobogóval! Oda legyenek függesztve szemeink szent Sionunkra. Siesünk — ha kell — bátran védelmére. Segítségünkre lesz nekünk az Ur.

Tisztelt egyh. megyei közgyűlés! jelen megnyitó beszédemben hálás munka volna méltatni a nap jelentőségét, reá mutatni a felszínen álló eseményekre s ezekből tanúságot vonni a jövőre, de ez nekem most nem lehet célom, miután csak rövid idő áll rendelkezésemre, a reánk váró nagy munkával szemben.

Jer kicsiny sereg munkálkodjunk a mi magyar egyházunk érdekében, hordjuk el a romokat, hozzunk porszemeket egyházunk építéséhez, kötözzük a sajgó sebeket — ekkor betöltjük rendeltetésünket.

Ezek után szívélyesen üdvözölve a tisztikart s a gyűlés alkotó tagjait s magamat minden jelenlevők jóindulatába ajánlva a közgyűlést megnyitottnak nyilvánítom.

63. Esperes ur jelenti, miszerint szeretve tisztelt gondnokunk gr. Dégenfeld Sándor ur fiának nagy és súlyos betegsége

miatt nem jelenhetett meg gyűlésünkön, minélfogva világi elnök helyettesítésre van szükség.

Egyházmegyénk közgyűlése őszinte részvétellel értesült azon szomorú családi körülményről, mely egyházmegyei gondnok urat a megjelenésben meggátolta s kéri a Gondviselést, hogy méltó aggodalmát fordítsa mielőbb öröme.

A világi elnöki székre jelen gyűlésünkre Helmecy József tanácsbíró urat helyettesíti

64. Az egyházak képviselői megbízó leveleiket beterjesztik. Böszörményi Zsigmond világi tanácsbíró ur távolmaradását levélben menti ki.

Képviselők az előlirott sorrendben igazoltatnak. Böszörményi Zsigmond tanácsbíró ur indokolt távolmaradása tudomásul szolgál.

65. A jegyzőkönyv hitelesítésére Szatmárra okt. 1-jére esperes elnöklete alatt kiküldetnek: Soltész János, Sátor Dávid, Ferency Imre, Helmecy József, Tóth Mór, dr. Dezső Kálmán, dr. Haresár Géza, Sinka Lajos és a jegyzők.

66. Dr. Haresár Géza egyházmegyei ügyész jelenti, miszerint az összes tisztikar lemondása alkalmával ő is lemondott tisztéről. Azonban az ügyészi állás betöltése iránt az egyházmegyei közgyűlés részéről semmi intézkedés nem történt. Ennélfogva — bár ő készséggel végzi lemondása óta is a reá bízott ügyészi teendőket, — magát az egyházmegye ügyészének nem tartja. Nem lévén tehát az egyházmegyének megválasztott ügyésze; midőn e körülményre felhívja a közgyűlés figyelmét: az ügyészi állás betöltése iránti intézkedést szükségesnek látja.

Egyházmegyénk közgyűlése annak kijelentése után, hogy az ügyészi állás betöltése tévedésből maradt el; valamint ügyész ur iránt kifejezett köszönete mellett, hogy az óta is szíves készséggel végezte az ügyészi teendőket: Dr. Haresár Géza urat egyhangulag megválasztja a jelen cyclusra is egyházmegyei ügyésznek.

67. Esperes ur beterjeszti az egyházak valláserkölcsei és anyagi állapotáról szóló jelentését a következőkben:

Nagytiszteletű s Méltóságos egyházmegyei Közgyűlés!

Egyházmegyénk 1902. évi valláserkölcsei és anyagi állapotát feltüntető jelentésemet a hozzám beküldött adatok alapján a következőkben van szerencsém előterjeszteni:

I. Valláserkölcsei állapot.

A közönséges istenitisztelek gyakorlása egyházmegyénkben teljesen megnyugtató; egy egyházunk van, melyben a megújuló templomi botrányok zavarják az isteni tiszteletet, de reményilem, hogy az előjárásának ajánlott megtorló intézkedések itt is rendet fognak teremteni. Az ünnep- és vasárnapok délelőttjén minden egyházunkban egyházi beszéd tartatik. Vasárnap délután Kátémagyarázat tartatik 6; felváltva Káté és Bibliamagyarázat 15; Bibliamagyarázat 17; Egyházi beszéd 2; Könyörgés 6 egyházban. Erdőszádán évenként 4 alkalommal u. m. a három nagy ünnepen és aratáskor tartatott istenitisztelek és osztatott Urvasora. Rozsályban sem lelkész sem tanító nem lévén; délután istenitisztelek időközönként sem tartatott. Köznap reggel minden nap könyörgés tartatott 19; hetenként 3-szor 25; csak egyszer 4 egyházban; délután csak 3 egyházban tartatik minden nap könyörgés.

A konfirmatio törvényszerű előkészítés mellett Áldozócsü-törtökön tartatott, kivéve Kis-Hodost, hol október utolsó vasárnapján; Felső-Bányát, hol Pünköszt előtt 3 hónappal; Adorjánt, hol Pünköszt után végeztetett s abban minden 12 évet betöltött gyermek részesült.

Urvasorázók száma 24 ezertől 30 ezerig.

Felekezetenküliek, sektáriusok egyházunkban nincsenek, keresztelési, esketési, temetési szertartásaink mellőzve nem lettek, kivéve Adorjánt, hol egy ízben a temetési szertartás mellőztetett.

Az 1902-ik évben kitérték száma 10,

Törvénytelen szülöttek száma 66.

Viszálkodó házasságok száma 4.

Vadházasságok száma 35.

Szegényekről gondoskodás egyedül Nagy-Bányán van annyiban, hogy az egyház szegényházában két öreg asszony nyer ingyen lakást és egy szekér fát. Egy öreg ember lakásdíját 24 koronát az egyház pénztára fizeti.

Tandijelengedés s ruha, könyvdományozás által a szegénygyermekeket pártolta 12 egyház 353 korona 32 fillér erejéig.

II. Az egyház külélete.

A presbyteriumok mindenütt lelkiismeretes buzgósággal igyekeztek kötelességeiknek megfelelni.

A megvizsgált számadások szerint a terményeken kívül, melyek most is hiányosan lettek kimutatva :

Bevétel	128009	korona	91	fillér
Kiadás	101999	„	43	„
Maradvány	26360	„	45	„
Tulkiadás	349	„	97	„
Követelés	13175	„	80	„
Adósság	54281	„	71	„

melyben a törlesztéses kölcsönök is bent foglaltatnak.

Az egyházi hivatalnokok kivannak fizetve 32; nincsenek 16 egyházban. Az egyetemes egyházi tartozások kivannak fizetve 42, nincsenek kifizetve 5 egyházban.

Egyházi adókules birtok aránylagos osztályba sorozás szerinti 44, párbér szerinti 2, percent szerinti 1, önkényszerinti 1 egyházban.

A kivetett egyházi adó fedezi a szükségletet 21, nem fedezi 26 egyházban.

A templom állapota jó 27, javítandó 15, rossz 5 egyházban.

A lelkészi lakás 26 egyházban jó, 16 egyházban javítandó.

Az iskola épületek 30 egyházban jók, 12-ben javítandók, 4 egyházban rosszak.

Az egyházi épületek minden egyházban a Pesti-Fonciére biztosító intézetnél vannak biztosítva. A biztosítási összegeket nem tüntette ki minden egyház. A kitüntetett érték összege 412348 Kor. 28 fillér, melyért kimutatás szerint 1428 Kor. 50 fillér évi díj fizettetett.

A temető kettő kivételével az egyházé és árkolt.

Apróbb új építkezés történt 16 egyházban 9917 korona 44 fillér értékben. Az egyházi épületek javítására, fentartására fordított 7234 korona 36 fillér.

III. Népiskolai adatok.

Tankötelesek 6—12 évig fiú 1711, nő 1586, összesen 3297.
 Ezek közül feljár fiú 1586, nő 1449, összesen 3035.
 Iskolát elhagyta 66 fi, 75 nő, összesen 141.
 Iskolázatlan 59 fi, 62 nő, összesen 121.
 Tanköteles 12—15 évig 579 fi, nő 686, összesen 1265.
 Iskolába jár 476 fi, nő 377, összesen 853.
 Iskolába nem jár 103 fi, nő 309, összesen 412.
 Konfirmáltak száma 497.

IV. Népmozgalmi adatok.

Született törvényes	974
Törvénytelen	66
Áttért	6
Szaporodási alap	1046
Meghalt	755
Kitért	10
Fogyási alap	765
Népesség 1902. december 31-én	23716
Házasságra lépett	185
Ebből tisztán református	156
Vegyes vallásu	29

Vegyes házasság kötésnél egyezség jött létre javunkra 6, kárunkra 4 esetben.

A) Építkezés és javítás.

1. Amac. Lelkészlakon 5 új ablak készítettett 150 korona értékben.
2. Aranyos-Medgyes. Lelkészlak, tanítóilak zsindelyezése 436 koronába került.
3. Avas-Ujváros javításokra 245 kor.-t fordított
4. Vámfalu. Egyházi telkek körül kerítésére 84 kor., javításokra 200 Kor. fordított.
5. Batiz, évi javításokra 60 kor.
6. Egri, a lelkeszi lakon új kőkut készítésére, javításokra 98 kor. fordított.
7. Felső-Bánya, a templomnál előlépcső készítésére, lelkeszlak zsindelyezésére, javításokra 1460 koronát fordított.
8. Görbed, javításokra 50 koronát.

9. Garbold, javításokra 116 Koronát.
10. Homok. Templom körüli tér bekerítésére 750 kor. javításokra 20 koronát.
11. Hirip. A tanítói telekre, új fásszin és sertés ól készítettett 220 kor. javításokat eszközölt 150 kor.
12. Józsefháza.
13. Kak-Szentmárton két új harangot öntetett 642 K. ért.-ben.
14. Kis-Koles, magtár építésre 1000 kor. sertés ól igazítására 60 kor. javításokra 105 kor. fordított.
15. Kis-Peleske épületek javítására 164 kor.-t költött.
16. Méhtelek, a tanítóilak bezsindelyezésére 171 kor. javításokra 36 koronát.
17. N-Bánya épület fentartására, javítására 1489 K. 38 fillt.
18. Nagy-Hodos új iskola és tanítói lak építésére 4105 koronát, javításokra 204 koronát fordított.
19. Nagy-Kolcs magtár berendezésre 150 korona, épületek igazítására 50 koronát fordított.
20. Pálfalva, tanítóilak fedeleztetett 250 korona költséggel.
21. Pettyén, magtár építésre 500 koronát, javításokra 100 koronát fordított.
22. Száraz-Berek, templomát léces kerítéssel vétette körül, mely az egyház erdejéből vágatott fa anyagon kívül 521 koronába került, javításokra 159 kor.-t költött.

B) A d a k o z á s é s h a g y o m á n y.

1. Szinér-Váralján közszükségleti célra Ujfalusy Miklós 100 koronát, énekkar 118 korona 56 fillért, énekkar pártoló tagjai 10 koronát, Sólyom Zsigmond 4 koronát, Szilvási Dániel 4 koronát, Kovács Lajos 2 koronát, id. Héti József, Kovács József, Sólyom Sándor, ifj. Makrai József, Makrai Károly, Kató Béla, Lázár György, Hodász Károly, Nagy Lajos, Szabó Ferenc 1—1 koronát adtak. Urasztalát kenyérrel Sólyom Zsigmond, borral Ujfalusy Miklós urak látták el.
2. Berend. Maák Lajosné a szószékre egy fekete bársony terítőt adott 20 korona értékben, Horváth János udvari-i róm. kath. vallásu birtokos az urvacsorához 3 liter bort adott.
3. Udvari, Markovits József az egyháznak 5 koronát adott.
4. Tiszta-Berek, közmunkával 95 korona 80 fillér, bál tartással 47 korona 22 fillért kerestek.
5. Szamos-Kóród. Éven át az ur asztalát kenyérrel és borral Révész Józsefné, Vajda Ferencné, Varga Gyula és neje,

Vajda Juliánna és Fehér József és neje szatmári lakos látták el.

6. Sárköz-Ujlak. Péchy István ur az urasztalát éven át kenyérrel és borral látta el.

7. Sárköz. Özv. báró Vécsey Józsefné a lelkész és tanító részére 1—1 fogyasztási szövetkezeti részvényt adakozott az utódokra ruházandó kötelezettség mellett 40 korona értékben, Amerikából küldött Angi Lajos 4 koronát, Kovács Béni 4 koronát, Kurpé Mihály 4 koronát, Éles György 10 koronát, özv. báró Vécsey Józsefné iskolai könyvekre 14 koronát, Tóth György és neje 10 koronát adtak. Az ur asztalát éven át kenyérrel Butka Pálné, Székely Károlyné, Angi Andrásné, özv. Angi Mihályné és öreg Kurpé Józsefné látták el. Két egyháztag pedig bort adott.

8. Száraz-Berek. Kupán Mihály jelenleg Amerikában dolgozó egyháztag 20 koronát küldött. Az urasztalát éven át kenyérrel a presbyterek látták el.

9. Pettyén. Orgona alapra többen adakoztak 105 korona 70 fillért. Kenyeret és bort éven át az urasztalára Böszörményi Sándor főgondnok ur adja.

10. Patóháza. Urasztalát kenyérrel Tóth Mór, borral lelkész látja el.

11. Pálfalva. Urasztalát Béres Istvánné látja el kenyérrel, Fodor Károly gazdatiszt pedig borral.

12. Ombod. Hivek sorban látják el kenyérrel az ur asztalát borral pedig N. Székely Mihály, multságok tartásából bejött 121 korona 18 fillér.

13. Nagy-Kolcs. Az urasztalát kenyérrel s részben borral a hivek látják el.

14. Nagy-Hodos Perselypénz 11 korona 67 fillér; harangokra özv. Gyujtó Ferencné adott 20 koronát; iskolára Krakkó Károly gondnok 100 kor., Tóth Károly gör. hath. 50 koronát. Alapkő letételkor egyesek 45 korona 85 fillért. Iskola felavatásakor báli jövedelem 156 korona. Aratási munka vállalással keresett az egyház 169 korona 56 fillért. Összes adomány 553 korona 08 fillér. Az iskolaépítésnél a község lakosai teljesítettek 620 korona értékű fuvarozást és napszámot.

15. Nagy-Bánya. Bányai József egyházfentartási közalapra adott 2 koronát. Február 1-én tartott batyubál tiszta jövedelme 1031 korona 61 fillér. Néhai Kiss István kegyes hagyománya befizettetett 100 korona. Gergely-alapra: Dr. Miskolc Sándor

koszorúmegváltás címen 20 korona, özv. Katona Lajosné 40 korona, Matyasovszky Mártonné 2 korona, Torday Imréné a néhai özv. Liszkay Istvánné halotti koszorújára gyűlt összeg maradványát 3 korona, összesen 65 korona. Moldován Lászlóné urasztali kehelyre adományozott 300 koronát. Gálffy Pál egy, a hittanban jeles előmenetelű gymnáziumi tanuló részére adott 5 koronát. Szegény gyermekek karácsonyi felruházására adakoztak: Kádas Juliánna 2 kor., Molnár Antalné ruhakelmét, Virág Lajosné 1 korona 20 fillér, Dobi Ervinné 1 korona 50 fillér, Németh Józsefné 1 korona, Virág Bálintné 2 korona, Petki Károlyné 60 fillér, Glavitzky Károlyné 1 korona, Bányai Józsefné 1 korona, Szendy Antalné ruhakelmét és 4 koronát, Moldován Lászlóné 3 korona, Szücs Károlyné adótárnokné 2 korona, Wienerberger Béláné 1 korona, Beregszászi Samu 1 korona, Mátéfy Ferencné 1 korona, Szerencsy Józsefné 1 korona, özv. Smaregla Pálné 1 korona, Turman Olivérné 4 korona, Gálffy Pál 1 korona, Sasi Nagy Imre 1 korona, Dienes Dezsőné 1 korona, Podhorszky Józsefné 1 korona, Egy valaki 60 fillér, Kiss Gáborné 4 korona, dr. Miskoley Sándorné 5 kor., Marosfy Dezsőné 1 korona, Molesány Adél 2 ruhára való kelmét, Hanzulovics Kristófné ruhaneműt, Részevnytakarékpénztár 10 kor., Ifj. Ince Józsefné egy felsőruhát, Stoll Béla 20 korona, Torday Imréné 4 korona, özv. Buday Károlyné 1 korona összesen 77 korona 90 fillér. Az Urasztalát kenyérrel és borral mindenkor a buzgó hivek látták el. Összesen 1581 korona 51 fillér.

16. Mikola. Dobos Józsefné Tóth Eszter az Urasztalára egy terítőt ajándékozott; Kállay Mihályné az Urasztalát éven át kenyérrel látta el.

17. Misztótfalu. Urasztalát kenyérrel özv. Barta Józsefné, borral Szilvási Imre látják el. A beállított toronyóra alapjára 2 bál tartással 280 korona. Egyesek adománya 73 korona, u. m. Kis Sándor lelkész 20, Vas Mihály 10, Vas Mihályné 2, Török András 5, Dobi Ervin 4, Stoll Béla 10, Filep Gábor 10, Rád János 10 kor., özv. Gladicky Fáni 2 koronát.

18. Méhtelek. A ref. segély egylettől nyert az egyház 150 koronát, munka vállalással keresett 187 koronát.

19. Lázári. Az Urasztalát kenyérrel, borral Nagy Béla, Nagy Elek, Kanizsay Jenő, Csüry Elek látták el. Ajtay Jánosné a szószerkekre egy terítéket adott 10 korona értékben. A harang és orgona alapra Gombos András 1 korona, Kádár Miklósné 10 korona, Csüry Elek 2 korona, Bottyán Pál 9 korona, Kanizsay

Jenő 4 korona, Sott Emil 1 kor. 50 fillér, Gombos Andrásné 1 korona, Gedő Károlyné 20 fillér, Szakács Józsefné 1 korona, Halmi Veron 1 korona, Veres Endre 4 korona, Veres Albert 1 korona, Szikszó Józsefné 1 korona 80 fillért adtak. Vizsgakor Bottyán Pál, Lengyel István gyermekeknek 2—2 korona értékű írószert adtak. Perselypénz 30 korona 10 fillér

20. Kis-Palád. A lelkész Ida leánya lakodalma alkalmával a templom kassza gyarapítására többen 10 koronát, lelkész iskolai célra 10 koronát adott. Urasztalát évente a presbyterek és özv. Pap Bálintné, Pólya Erzsébet látták el kenyérrel.

21. Kis-Hodos. Kelemen Ignác és neje Kiss Berta az urasztalát évente kenyérrel látta el. Lelkész egy ízben bort adott.

22. Kőszeg-Remete. Bányai Károly leánya Erzsébet az urasztalára egy abroszt adott 10 korona értékben.

23. Kis-Kolcs Csomay Józsefné az urvacsorához egész éven át kenyeret, Csomay András 2 ízben bort adtak.

24. Kak-Szent-Márton. Két harangra adakozás útján gyűlt 292 korona. Két bálból bejött 104 korona. Az egyházi kert levágott fájából 21 korona, magtárból 320 korona, felibe termett 18 köből tengeri értéke 180 korona. Melegh György és ifj. Erdei János a kis harang öntésére adtak 81 korona 40 fillért.

25. Krassó. Az urasztalára kenyeret Domokos Mihály, bort Jakó Antal ur adtak, iskolai jutalomdíjra adakoztak Krassó község 1000-ed éves alapítványának alapjából 10 korona, Cs. Májer Sándor 5 korona, Bartók Sándor 3 korona, Peleskei Pál és neje 3 korona, Homonnay Bálint 1 korona, Sinka Lajos tanító 5 korona, ugyanő az egyh. közszükségeire egy mázsa búzát adott 14 korona értékben. Toronyóra alapra többen adtak 169 koronát.

26. Józsefháza. Az urasztalát éven át Jakó Kálmán ar.-medgyesi birtokos látta el kenyérrel és borral.

27. Hirip. Az urasztalát évente kenyérrel tiszt. Kálmán Sándorné, Balogh Emma látta el.

28. Homok. Az urasztalát Gödény Imréné Boros Juliánna kenyérrel látta el.

29. Garbolez. Várady József gondnok neje az urasztalát éven át kenyérrel, Tóth Kálmán borral több ízben látták el.

30. Felső-Bánya. Néhai Almási Sándor szatmári lakos hagyatékából 2495 kort. nyert az egyház szegény iskolás fiu gyermekek segítő alapjára. Urasztalát kenyérrel és borral a hivek látják el.

31. Egri. Kossuth Lajos születésének 100-ik évfordulóján az ünnepélyt rendező bizottság iskolai célra Kossuth-alapítványul 46 koronát adott. Szegény gyermekeknek könyvre többen 8 koronát. Az olvasó egyesület és énekkar 21 kor. özv., Szerdahelyi Ferenczné az urvacsorához egész éven kenyeret, Sepsy Miklós bort adott.

32. Batiz. Özv. Jakó Pálné az urasztalát évente kenyérrel borral látta el, ugyanő a lelkészi lak festésére 20 kor. adott.

33. Avas-Ujváros. Tóth Antal 1 kor. Pethő Sára, Kajtár Mihályné 10 kor., Rumucs András 10 kor., Varga Jánosné Dudás Eszter 5 koronát adtak, Nagy Imre az urasztalára 72 liter bort adott.

34. Ar-Medgyes. Orgona alapra Kereskényi Sándor és családja 60 kor., Tóth József adorjáni tanító 7 kor. 40 fill., Boros Zoltánné 20 kor., Köpeczy Sámuelné szatmári lakos 20 kor., Jakó Kálmán 20 kor., Boros Ilona 10 kor., Streicher Berta, Lajos és Andor 30 kor., Koloszar János 2 kor. adtak. Közcélra Jakó Kálmán 2 kor. adott.

35. Apa-Hegy. Az urasztalát kenyérrel Czompa Józsefné, borral Székely Gábor látták el.

36. Apa. Urasztalát kenyérrel a lelkész neje, borral pedig Szentiványi Gyula ur látják el.

37. Adorján. Az urasztalára kenyeret adott Angi Pálné, Pap Józsefné, Fazokas Pálné, Tegze Andrásné, Kállay Józsefné és Kádas Ferenczné, Fazekas Mária hegyi lakos egy ízben bort adott.

Az összes hagyományok és adományok értéke, a nem értékelhető természetbelieken kívül a fent megnevezett egyházakban összesen 7645 korona 29 fillér.

Népmozgalmi adatok összesítése:

Egyházmegyénkben 42 anyaegyház, 6 leányegyház és 4 missziói kör van. Ezekben a lelkek száma 23716, a szülötteké 1040, a megholtaké 755, újházásoké 185, konfirmáltaké 497.

A 42 anyaegyházban van 42 rendes lelkészi állomás, ezek közül 1 helyettes lelkészszel lévén betöltve, a rendes lelkészek száma 41, segédlelkészek száma 2.

Van egy helyen községi, 6 helyen állami iskola, ezekben a helyi lelkészek végzik a vallástanítást.

Tanítóink száma 45, ezek között 2 nőtanító van.

Nagytiszteletű s méltóságos egyházmegyei közgyűlés!

Egyházmegyénk valláserkölesi és anyagi állapotát ezekben van szerencsém feltüntetni s egyuttal kérni, hogy az itt részletezett építkezéseket adományokat tudomásul venni, az adakozóknak egyházmegyénk határozata értelmében, közgyűlésünk köszönetét jegyzőkönyvileg nyilvánítani és közölni méltóztassék.

Tiszteletem kifejezése mellett vagyok

Nagy-Paládon, 1903. szeptember 21.

Bencsik István
esperes.

Egyházmegyénk közgyűlése ezen esperesi jelentést, miután annak tartalma szerint — esperes ur szóbeli nyilatkozata értelmében is — egyházaink múlt évi valláserkölesi és anyagi állapota teljesen megnyugtató; s miután annak egyes pontjai külön határozathozatalt nem igényelnek: felolvasottnak tekintvén egyszerűen tudomásul veszi s a jegyzőkönyvben kinyomatni s végpontja értelmében a bízgó adakozóknak elismerését a szokott módon tudomásukra juttatni rendeli.

68. Olvastatott a következő esperesi jelentés az egyházmegye területén történt változásokról s esperes intézkedéseiről:

Nagytiszteletű és méltóságos egyházmegyei közgyűlés!

Azon aggodalom, mely tavaszi gyűlésünkön tett jelentésem alkalmával lelkemet eltöltötte, Istené legyen a hála — eloszlott. Öt egyház lelkeszi állomása állott üresen, öt pásztor hiányzott, öt gyülekezet széledezett mint pásztortalan nyáj, lelki gondozás nélkül és ma örömmel jelenthetem, hogy az üres állomások egytől egyig be vannak töltve s mindenik egyházban akadálytalanul hirdettetik az életadó igé, hűveink öröme s teljes megelégedésére.

Batiz meghívta a volt püspöki káplánt Szabó Bertalan ifju atyánkfiát, ki a meghívást elfogadván, miután jeles bizonyítványai rendben voltak, esperesileg megerősített s július 5-én általam be is iktattatott.

Pettyénbe pályázat útján Bogdán Lajos öcsödi s. lelkes választatott meg egyhangulag kinek — szinte jeles bizonyítvá-

nyai kifogás nélküliek levén, megerősített s július 19-én az általam megbízott Soltész János tanácsbíró által beiktattatott.

Sárközre Kőrösi Ferencz tivadari helyettes lelkész lett július 19-én megválasztva, szinte egyhangulag. Miután minősítése és bizonyítványai rendben voltak, a törvényes idő lejártá után megerősített s szeptember 6-án beiktattatott.

Rozsályba Varga Antal Sárospatakon végzett s ugyanott első lelkész képességi vizsgát tett ifju egyént helyettes lelkésztanítóul alkalmaztam s részére a megerősített díjlevelet augusztus 12-én kiadtam.

Józsefházai egyházunk is elérte végre valahára rég ápoltságainak czélpontját. Egy szép műveltségű s jelesen képzett első lelkészi képességi vizsgát tett ifju vállalkozott — kérésem és bátorításomra, a helyettes lelkészi állás elfoglalására. Vajha sikerülne erélyességének összehozni a háborgó elemeket, meghonosítani az áldott békét s egységet alkotni az örök viszály és békétlenség ezen szerencsétlen fészkebe, helyét augusztus hó 16-án foglalta el.

Tegye Isten szolgálataikat áldásossá s a gyülekezetekre nézve építővé.

Tanítói változások ez évben talán nagyobb számmal fordultak elő, mint máskor. Nemcsak az ideiglenes, de a rendes, illetőleg okleveles tanítók is évről-évre gyors egymásutánban jönnek és mennek, mindenesetre hátrányára és világos kárára a tanítás sikerének.

Uszkából Molnár István okleveles tanító eltávozván, helyette ideiglenes minőségben Hegyesi Mihály II-od évi képezdész tanfolyamot végzett ifju választatott és erősített meg.

Magasligetről Varga Gábor III-ad éves képezdész tisztaberekre nyervén meghívást, ideiglenes minőségben megerősített s ekként Magasligeten a tanítói állomás üresen maradt.

Homokról Kaizler Sándor Nagy-Kolcsra nyervén meghívást helyette Tóth Miklós m.-szigeti képezdében végzett s ott közelebb oklevelet nyert ifju választatott s erősített meg.

Mikolába Hadadi László tanító állásáról lemondván, helyette Váczi Mihály okleveles tanító választatott s erősített meg.

Avasujvároson mindkét tanító lemondott állásáról, a leány tanítói állásra megválasztatott Porcsalmáról Melegh Andor okleveles tanító, a fitanítói állásra pedig Józsa Gábor érkeserüi tanító, ez utóbbinak azonban elbocsátója nem érkezett kezeimhez.

Pettyénben miként méltóztatnak tudni a tanítást éveken át

a lelkész végezte, most azonban újból szerveztetett s elkülönítettett egymástól a két hivatal s megválasztották avas-ujvárosi volt tanítót Ács Eleket.

Ombodról Somogyi István tanító eltávozván, helyette Fodor Gyula aranyosmedgyesi állami tanító választatott s erősített meg.

K.-Szentmártonban Mészáros Ferencz tanító állásáról lemondván, helyette megválasztatott Erdős Endre volt n.-kolcsi tanító.

Ezekben kívántam az egyházmegyében közelebb történt változásokról beszámolni, tisztelettel kérem jelentésemet tudomásul venni, s intézkedéseimet amennyiben azok helyesnek találtnak megerősíteni.

Ezen esperesi jelentés jóváhagyólag tudomásul vétetik.

Szabó Bertalan batizi, Bogdán Lajos pettyéni, Körössy Ferencz sárközi lelkészek állomásaikon véglegesen megerősítettnek azon óhajlás kíséretében, hogy a kegyelem Istene tegye áldásossá munkálkodásukat, mind egyházaikra, mind magukra nézve.

A helyettes lelkészeket, a rendes és ideiglenes tanítókat állomásaikon megerősítő esperesi intézkedések szintén jóváhagyólag tudomásul vétetnek s a rendes tanítók véglegesen megerősítettnek, mindnyájok munkásságára Isten áldását kérven közgyűlésünk.

69. Olvastatott az országos ref. közalaphoz segélyért folyamodó egyházak kérvényeinek elbírálásával foglalkozó segélyosztó bizottság jegyzőkönyve, melynek alapján egyházmegyei közgyűlés a beadott kérvényeket következő ajánlattal terjeszti a főtiszteletű egyházkerületi közgyűlés útján a főt és mélt. konventre.

1. Méhtelek temploma fedeleztetésére kér 1400 koronát.

E törekvő szegény kis egyházat a kért segélyre melegen ajánlja egyházmegyénk.

2. Tisztaberek közszükségei fedezésére kér 400 koronát.

Mint teljesen vagyontalan szegény kisded egyházat egyházmegyei közgyűlés készséggel ajánlja 400 koronára.

70 A nagyhodosi, lázári és méhtelevi egyházak közalapi tőkesegélyért folyamodnak, illetve a konvent 58—1903 számú végzésére hivatkozással, mint elsősorban ajánlott egyházak, tekintettel elodázhatatlanul sürgős szükségük halaszthatatlanságára kérik a tőkesegélyosztó bizottságot, hogy a részökre előjegyzett összegeket, még pedig Nagyhodos részére évi 120, Lázári részére 300, Méhtelev részére 100 koronát, már az 1904-ik évben kiutalni kegyeskedjék. A Lázári egyház egyháztanácsai végzéssel biztosítja, hogy a nyerendő tőkesegélynek egy és fél százalékát évente fizetni fogja.

Egyházmegyénk közgyűlése jól ismeri mindhárom egyház szorongatott helyzetét, épületeinek tartóhatatlan voltát: épen azért tekintettel emez egyházak kicsinységére, úgy az egyháznak, mint egyes híveinek szegénységére készséggel és melegen ajánlja, hogy részökre az ajánlatba hozott tőkesegély az 1904 év folyamán a mélt. konvent által kiutaltassék.

71. A reform. segélyegylethez segélyért folyamodnak következő egyházak: Aranyos-Medgyes, Patóháza, Pálfalva, Adorján, Méhtelev, Nagyhodos, Rozsály, Sárközujlak, Szamoskóród.

Egyházmegyei közgyűlés folyamodó egyházakat, felsorolt indokaik alapján segélyre ajánlja.

72 Rendkívüli esetekre fentartott államsegélyért kérelmeznek Kócsi Péter nagyhodosi, Balajthy Károly szamoskóródi lelkészek, Bagoly Albert józsefházai és Oroszlán István szárazberki tanítók. Elkésve érkezett be három kérvény: Molnár Lajos kispeléskei, Pásztor István magosligeti lelkészeké és Gecsey Jenő kispeléskei tanítóé.

Tekintettel a szenvedett elemi csapásokra és inséges termésre úgy lelkészeket, mint tanítókat segélyezésre teljes bizalommal ajánlja közgyűlésünk; az elkésve beérkezett kérvényeket pedig esperes ur után terjeszti fel.

73. Olvastatott a számvizsgáló bizottság jelentése a könyvtári számadás megvizsgálásáról, melyszerint Sátor Dá-

vid e. m. könyvtárnoknak az 1902 évről összeállított számadását megvizsgálván a tételeket a nyugták és ellennyugtákkal összehasonlítván 112 kor. 87 fillér bevétellel, 106 kor. kiadással, 6 kor. 87 fillér pénzmaradvánnyal teljesen rendben találták és a fölmentvény magadását véleményezik.

A bizottság jelentése tudomásul vétetik s a könyvtárnoknak a fölmentvény a szokásos óvás fentartásával az egyházmegye elismerése s köszönetének kifejezése mellett megadatik.

Könyvtárnok egyben utasítatik, hogy a kimutatásban foglalt hátralékosok névsorát az esperesi hivatalhoz a hátralékok behajtására vonatkozó hivatalos lépések megtétele végett tegye által.

74. Olvastatott az 1902 évi közpénztári számadás megvizsgálásával s a közpénztárnak az új pénztárnok kezeihez Molnár Lajos volt pénztárnok által leendő átszámolás és átadás ellenőrzésével megbízott számvizsgáló bizottság következő jegyzőkönyve:

Jegyzőkönyv,

mely felvétellett Szatmáron 1903 évi augusztus 26-án az egyh. megyei számvizsgáló bizottság gyűlésében. Jelen voltak alant írottak és Molnár Lajos volt e. m. pénztárnok.

1-ső szám.

Vizsgálat tárgyává tettük Molnár Lajos volt e. m. pénztárnok 1902 évi számadását; a tételeket a nyugták s ellennyugtákkal összehasonlítottuk. A bevételt 4714 k. 28 fillérnek, a kiadást 3425 k. 45 fillérnek, a pénztármaradványt 1288 k. 83 fillérnek találtuk, megjegyeztetvén, miszerint ezen pénztármaradványban 3 drb. összesen 141 k. 21 fill. értékű takarékpénztári könyv szerepel és továbbá, hogy a Benesik István esperes 1000 kor. nyugtája, Széll György 50 koronás és Csomai Imre 8 kor. nyugtája hiányzik. — Vagyoni állapot a pénztármaradvánnyal együtt 9513 korona 37 fillér és pedig Ujfaussy Miklós alapítványa 778 k. Váltó és kötvénnytőke 6749 kor. Hátralék 697 kor. 58 fill.

Bizottságunk magát a számadást rendben találja, annak terhe alól volt pénztárnokot a szokásos fen-

tartással — felmentendőnek véleményezi ugyan, de addig is míg azokat felmutatná, a fent jelzett hiányzó nyugták összértékét 1058 koronát terhére teendőnek javasolja.

2-ik szám.

Folytatólagosan vizsgálat tárgyává tettük volt e m. pénztárnoknak az 1903 évi jan. 1-től mai napig általa kezelt e. m. közign. pénztári számadásait. A nyugtákat, ellennyugtákat a tételekkel szintén összehasonlítottuk s a bevételt — a pénztári maradványt a fentebbi jegyzőkönyvi szám szerint 1288 k. 83 fillérre redukálva, az 52 sz. alatti Gál István féle 120 k. bevételt, az 55 sz. alatti Papolecy Zoltán féle 120 k. kiadást törölve 3377 k. 49 fillérnek, a kiadást 2022 k. 96 fillérnek, a pénztármaradványt 1354 k. 53 fillérnek találtuk, megjegyezvén, hogy ezen pénztármaradványban a fenti sz. a. már említett 3 drb. 141 k. 21 fill. összértékű takarékpénztári könyv ismét szerepel és pedig 1. Nagybányai Takarékpénztár H. sz. 47 k. 44 f. 2. Ugyanaz A. sz. 89 kor. 25 f. 3. Szatmári Takarékpénztár-egyesület 424 sz. 4 k. 52 fill. értékben. Észrevételezük továbbá, hogy ant. Esperes ur 1000 kor. nyugtája, ugyan ő tőle költség utközben ezimen 3 koronás nyugta, Avasujváros ellennyugtája, a Papolecy Károly lelkésznek adott jubiláris disztribliáról szóló nyugta, a Kalik és Szeremy czég 60 koronás nyugtája hiányzott és így nem mutattatott be.

Bizottságunk volt pénztárnokot a mai napig bemutatott e. m. pénztárszámadás terhe alól a szokásos fentartás mellett felmentendőnek javasolja ugyan, de addig is míg azokat felmutatná, az összes hiányzó nyugták és ellennyugták értékét terhére teendőnek véleményezi.

3-ik szám.

Külön jegyzőkönyvi sz. alatt óhajtja indokolni Bizottságunk az előző sz. a. említett s az 1903 évi számadást illető végleges tételváltoztatásokat illetve törléseket, még pedig a következőkben:

1. Az 1902 évről átalhozott pénzmaradvány, daczára, hogy a pénztárnok magánjellegűnek mondható számadása több mint 20 koronával nagyobb ösz-

szeget eredményez, elvégre is csak 1288 k. 83 filérben volt megállapítható — a többszörös és csoportosított szigorú számtani vizsgálat után.

2. Az 55 sz. alatti Papoley Zoltán féle 120 kor. kiadási tétel feltétlenül kihagyandó volt, mert a kötvény — valószínűleg tévedésből — a már bezárt kebli gyámintézet — mint kölcsönadó — javára szól, kezesekkel pedig, kik az utóbb említendő Gál István féle kötvényen teljes vagyoni bizonyítékkal bíró egyeniségek voltak — ellátva nincs.

3. Az 52 sz. alatti Gál István féle 120 k. bevételi tétel pedig önként eszik, ha megemlítjük, hogy tulajdonképen az előbb említett kölcsönkiadási ügygyel és az egyh.-megye által már ismert Pallas Lexicon vásárlási ügygyel kapcsolatos kölcsöntőke visszafizetés.

4-ik szám.

Elnökünk bejelenti, hogy Nagy Lajos megválasztott e. m. pénztárnok, a holnapi napon tartandó egyh. ker. értekezletre elutazván : nincs jelen.

Bizottságunk, sajnos, tudomásul veszi, hogy a közbejött akadály miatt a végleges átszámolás már másodizben nem volt eszközölhető. Egyelőre tehát volt pénztárnok csak a naplójában részletezett letéti pénzeket számolja át Elnökünk kezeihez — ki annak átvételét — jelen jegyzőkönyv aláírásával elismeri. A mi pedig a pénztár átadását, értékek, készpénz át számítását illeti, Bizottságunk a ntiszt. e. m. közgyűlés bölcsességére bizza, hogy esetleg Elnökünk útján e tárgyban is intézkedjék.

5-ik szám.

Bizottságunk komoly vizsgálat tárgyává tette, az összes értékek, hátrálék, váltók kötvények miben állását és szomoruan győződött meg arról, hogy a takarékpénztári betétek kivételével — azok elhanyagolt állapotban vannak. Azt mondhatjuk

ezeokról röviden, hogy mint papírok helyet foglalnak ugyan a tárczában, de a vagyonállag reális biztosítására alig fogadhatók el tényleges alapul.

Bár Molnár Lajos volt pénztárnok a dolog rendje szerint teljes felelősséget vállalt működéséért s ígéretet is tett arra nézve, hogy a régi értékeket pénztár átadásáig teljesen rendbe hozza: mégis kötelessége Bizottságunknak, hogy mindezekre a legnagyobb mértékben felhívja a nagyt. egyh. megye figyelmét. Bizottságunk teljesen megbizik a nagyt. egyh. megye közgyűlés bölcsességében és meg van győződve a felől, hogy a nagyt. e. m. közgyűlés megtalálандja útját-módját a teljes kibontakozásnak s komoly intézkedésével odahat, hogy a pénztár tényleges átadásánál minden hiány pótolva, a régi kötvény és váltóértékek megújítva illetve bekeblezve leendenek s teljes biztosítékot nyújtandanak. Bizottságunk annyival inkább bizik a nagyt. e. m. közgyűlés komoly intézkedésében, mert már a múltban több ízben felhívta az ily nemű hiányokra az egyh. megye figyelmét, jelen előterjesztése után Bizottságunk magát még az erkölcsi felelősség alul is felmentve érzi, az intézkedés egyébiránt is az egyh. megye jogkörébe tartozván. Kelt mint fent. Tóth Mór b. elnök, Ferenczy Imre biz. jegyző, Tóth Dániel, Kálmán Sándor, Sinka Lajos.

Egyh.-m közgy. határozat.

Miután a számvizsgáló bizottság jegyzőkönyvi pontjai szerint a számadás több tételei nyugtákkal és ellennyugtákkal ninesenek igazolva s a Gaál István féle 120 koronás tartozás sincs kellő szabályszerűséggel és biztosítékkal ellátva s ezeknél fogva a számadás a bevétel és kiadás valóságos összegének és a vagyonállapotnak hű képét nem mutatja s így érdemleges tárgyalás alapjául el sem fogadható: utasittatik volt pénztárnok Molnár Lajos a fent jelzett s általában a

számadás minden, a bizottsági jegyzőkönyvben kimutatott hiányainak f év október 31-dikéig leendő pótlására.

Minthogy továbbá ugyancsak a bizottság jegyzőkönyvi jelentése szerint Molnár Lajos volt pénztárnok még most sem tett eleget az 102—1898, 116—1900, 132—1901, 89—1902 sz. egyházmegyei határozatokban foglalt utasításoknak s a váltókat és kötvényeket nem rendezte, illetve a kölesönöket nem tábláztatta be: — ezen mulasztásából esetleg származható károsodások tekintetében, anyagi felelősségének ismételt kimondásával — utasittatik Molnár Lajos volt közpénztárnok, hogy a fenti határidőig ezen kötelezettségének tegyen eleget, jelesen a kölesönöket tábláztassa be. Azonban, ha valamely adósság eképen nem lehetne biztosítható, ellenben új kötvény vagy váltóval igen, az illet — eltekintvén közgyűlésünk ezuttal a 89—1902 számú egyházmegyei határozat 5-ik pontja alatti rendelkezéstől — teljes hitelű kezesek jótállása mellett biztosítsa. A régi kötvényeket azonban a bizottság elbírálásáig tartsa vissza.

1903 október 31-dike után a számvizsgáló bizottság elnöke a bizottságot azonnal hívja össze s annak Molnár Lajos volt közpénztárnok tegyen jelentést, a hiányok pótlásáról, az értékek betáblázásáról és rendezéséről s a pénztár és a vagyon állapotáról. Ahoz képest a bizottság — a bírálatot úgy a pénztár állgára és mérlegére, mint az értékek rendezésére és biztosítására vonatkozólog megtévén — a pénztárt és a rendezett értékeket adja át Nagy Lajos új pénztárnoknak, a rendezetleneket pedig Dr. Haresár Géza egyházmegyei ügyésznek per útján leendő behajtás végett.

Ha esetleg valamely kölesön, vagy bármely érték Molnár Lajos volt közpénztárnok hibája vagy mu-

lasztása miatt kétesnek vagy épen bevehetetlennek mutatkoznék: azt számvevő bizottság egyházmegyei ügyész által Molnár Lajos volt közpénztárnok birtokára leendő betáblázással biztosítsa.

Végül a számvevő bizottság már ez alkalomra is, de ezen kívül állandóan is Dr. Haresár Géza egyházmegyei ügyésszel kiegészítettik.

75 Olvastatott a főt. egyházkerületi közgyűlés 47/1903 sz. határozata, melyben egyházmegyénk 41/1903 sz. végzésének megváltoztatásával utasítja a mikolai egyház presbyteriumát, hogy a lelkész 1893 óta felszaporodott fizeteshátralékát 395 frt 51 kr.-t a multa nézve a különben is belhivatalnoki fizetés fedezésére alkotott takarékmagtár terhére számolja el. Jövőben pedig tegyen idejében intézkedést az iránt, hogy az előirt kivetések pontosan behajtva, a lelkész részére hiány nélkül kifizetessenek. A határozat végrehajtásának ellenőrzésével az esperes megbízatik.

Egyházmegyénk közgyűlése e határozatot tudomásul veszi.

Egyszersmind felkéri esperes urat, miszerint az egyházlátogatóságoknak — vagy pedig más uton bejelentett belhivatalnoki fizeteshátralékok behajtása iránt az alispáni hivatalnál tett előterjesztéseinek — esetleg felsőbb polgári hatóságoknak elnökileg leendő megkeresésével is — gyorsan még azon évben erőlyesen szerezzon érvényt, nehogy — mint a jelen esetben is — még nagyon vagyonos emberek tetemes fizetés hátralékait is az egyház pénztára, vagy esetleg egy olyan pénztár kénytelenítették fizetni, amelynek létesítésébe az illető vagyonos emberek adományaikkal nem folytak be.

A mikolai egyháztanácsot pedig utasítja közgyűlésünk, miszerint e jelen határozat vételétől számítva 14 nap alatt állapítsa meg: kiken vehető be ma is a 395 frt 51 kr.-ban befoglalt tartozásuk, s azoknak

névsorát azonnal terjessze be behajtás végett az esperesi hivatalhoz.

76 Olvastatott Hadady László mikolai tanító kérelme kintlevő 619 kor. hátralékos fizetésének behajtása tárgyában.

Miután jelen kérelemből is arról győződött meg egyházmegyénk közgyűlése, miszerint Mikolában az egyházi adó behajtása körül rendetlenségek uralkodnak, mert máskülönben nem szaporodnának fel ismételve ily tetemes összegekre az egyházi adóhátralékok, melyeket aztán nem egyszer a másfél egyházi pénztár kénytelen kifizetni: a rendetlenség okainak kifürkészése s lehető megszüntetése céljából a mikolai egyház kebelébe sürgősen kiküldetnek Csaba Adorján tanácsbíró és Magoss Ferenc aljegyző urak; felkérve egyszersmind arra is, hogy Hadady László fizetés hátralékának részletes kimutatását felülvizsgálni, megállapítani s azt további eljárás végett az esperesi hivatalnak — jelentésök kíséretében — beterjeszteni buzgólkodjanak.

77. A mikolai egyház belhivatalnokainak fafizetése általánosítása ügyében Dr. Haresár Géza egyházmegyei ügyész az egyházmegyei közgyűlés 23/903 sz. határozata folytán jelentést tesz arról, hogy az elrendelt vizsgálat ez ideig még foganatosítható nem volt.

Egyházmegyei ügyésznek ezen jelentését, mely szerint az egyházmegyei közgyűlés 23/903 sz. alatt kelt határozatával elrendelt vizsgálatot azon okból, mert a vizsgálat tárgyát képező körülmények felderítésére mulhatatlanul szükséges Mikola községi urbéri periratok hollétét ez ideig kipuhatolni nem sikerült, megtartani nem lehetett az egyh.-megyei közgyűlés tudomásul veszi, s egyben felhívja Dr. Haresár Géza egyházmegyei ügyészt, hogy a mikolai urbéri periratokat tegye továbbra is beható kutatás tárgyává, — feltaláltatásuk esetén a

fenthivatolt számú közgyűlési határozatban elrendelt vizsgálatot haladéktalanul tartsa meg.

Erről a mikolai egyháztanács értesítettik.

78. A mikolai egyháztanács a fafizetés ügyében az egyházmegyei közgyűlés 23/903 sz. határozatával elrendelt vizsgálat fogyanatosítását sürgeti.

Egyházmegyei ügyész az egyházmegyei közgyűlés 23/903 sz. határozatára vonatkozó jelentését 77/903 sz. alatt megtevén az egyházmegyei közgyűlés e sürgetésre az érdemleges határozat meghozatalát mellőzi.

79. Papolecy Károly szatmárhegyi lelkész annak jelzése mellett, hogy nem kapott segédlelkészt, beterjeszti megerősítés végett 2 példányban a Kovács József állami elemi iskolai tanítóval kötött szerződését, mely szerint Kovács József a Papolecy Károly lelkész által fizetendő havi 40 kor. díjért, a temetési stólaért és az anyakönyvi kiadványok áráért elvállalta Papolecy Károly lelkész helyettesítését oly módon, hogy a lelkészt a templomban télen teljesen, egyébkor pedig akadályoztatása esetén helyettesíti, a temetéseket imával és predikációval végzi, urvacsora osztáskor a bort osztja s az összes irodai teendőket teljesíti s az ezután érkezendő iratokat rendben tartja. A szerződés érvénye 1903 szept. 15-től 1904 július 15-ig tart, úgy azonban, hogy azt lelkész továbbra is meghosszabbíthatja.

Miután a szerződés szerint Kovács József állami tanító segéd-, sőt csaknem helyettes lelkészi teendőket teljesítene, ily munkákra pedig csak egyházhatóságunk alatt álló egyén alkalmazható: ennél fogva Kovács József állami tanító a lelkészi teendők teljesítésétől eltiltatik s a vele ez ügyben kötött szerződés meg nem erősítettik.

Miután pedig a vallástanításról gondoskodni, az egyházak feladata és kötelessége: utasíttatik a szatmárhegyi egyház előjárósága, hogy haladéktalanul szervezzon egy vallástanítói állomást s arra hívjon meg oly segédlelkészt, a ki az állami iskolákban tel-

jesitendő vallástanításon kívül a lelkeszi teendőket is végezze.

Ez állomásnak szervezése s fizetésének megá-
laptatása s mely forrásokból leendő kijelölése ezéjából
a helyszínére egy Soltész János, Böszörményi Zsig-
mond és Papoley Zoltán urakból álló küldöttség sür-
gösen kiküldetik.

80 Sinka Lajos tanító-egyesületi elnök a következő hatá-
rozati javaslatot terjeszti be:

Mondja ki egyházmegyei közgyűlés, hogy minden oly
esetben, hol a lelkész vagy az egyház a vallástanítás ellátására
arra alkalmasnak jelzett tanítóval egyezményt kíván kötni, ezen
egyezményt felülbírálás és jóváhagyás végett terjeszszék fel
egyházmegyei közgyűléshez.

Bár a határozati javaslatban foglalt köteleztetés
mint törvényeinkből folyó magától értetődik: mind-
azonáltal ezuttal is köteletségévé teszi azt közgyűlé-
sünk az illető lelkészeknek és egyházi előjárósá-
goknak.

81. Olvastatott Szél György, Soltész Elemér és Ferenczy
Imre lelkészek jelentése az általok gondozott missiói körökről
a következőkben:

I. Szél György jelentése az avasi körből: Isteni tiszteletet
végzett 11 ízben mindenkor vasárnap d. e vagy ünnep 2-ik
napján 3-szor urvacsorával összekötve Felsőfaluban a missió
központján. Kántori teendőket a magával vitt egyén teljesített.
Résztevők száma volt legkisebb: 19, legtöbb: 53. Az isteni
tiszteleteket a környékből is növekedő számmal látogatják. A
protestáns öntudat emelkedik. A vallástanítást Felsőfaluban ez
évben is Szőnyi Ilona áll. tanítónő végezte. Imaházi alap 2801
kor. 82 fill. A felsőfalusiak az imaház alapra ez évben némi
adózásra kötelezték el magokat. De sajnálattal említi, hogy eb-
ben nem mindenik hívő vett részt. Keresztelt 5-öt, a kántor
temetett 1-et. Koszorufüzetek Luthertársaság kiadványai s a
Téli Ujság egyes példányai osztattak szét. A ref. segély egyeslet
az imaház alapra 150 kor. adott.

II. *Soltész Elemér je'entése a nagybányai körből:* Lelkek száma 197. Keresztelt 8-at, temetett 3-at. Áttért 2, kitért 1. — Erdő-Szádán isteniszteletet tartott 1 izben urvacsora osztással. Résztvevők száma volt egy-egy alkalommal 22—28. Az erdőszádai államsegélyes ref. iskolában volt 38 növendék: 6 ref. és 32 más vallásu. Az évi vizsgán jelen volt 29 növendék és pedig 5 ref., 7 izr. és 17 gör. cath. 5 osztályban. — Borpatakon a községi el. iskola 1—3 osztályában 6 ref. növendék tanult, kiket vallásra a ref. tanítónő tanított.

Erdő-Szádán gr. Dégenfeld Sándor egyházi főgondnok a tanítónak lakást és teljes ellátást, az iskolás gyermekeknek sok ajándékot, az urasztalára minden alkalommal kenyeret és bort adott. Bevétel 112 k. 49 f. Kiadás 775 k. 33 f. Maradvány 343 k. 16 fill. volt. Imaházi használatra az egyház egy 220 koronás harmoniumot vett.

Lelkész vizsgai jutalmul Borpatakon, Erdőszádán a „Koszoru“ füzeteit osztotta ki. Az erdőszádai hiveknek 10 drb. zsoltárt vett. Az egyház pénztárának egyházi adóképen a hivek buzdítására évenként 10 koronát ad. Önkéntes fuvar költsége volt a múlt évben Erdő-Szádára egy-egy alkalommal 9 kor. összesen 9 izben volt kint. Borpatakra 4 kor., kint volt 3 izben, Fernezelyre 3 kor.

Az erdőszádai egyház örömmel vette az iskola építésre szánt 2400 kor. tőke segély kilátásba helyezését. Vajha minél előbb megnyerhetnék ezt, hogy az iskolát minél előbb felépíthetnék.

III. *Ferency Imre je'entése a krassói körből:* A múlt év minden nagyobb mozgalom nélkül folyt le. Születés 1 volt. Áttért egy volt róm. cath. vallásu férfi, kinek vallásos oktatásáról lelkész gondoskodott. Lippón urvacsora osztással egybekötve isteni tiszteletet tartott. A hivekben élénk a buzgóság és az egyházunkhoz való tartozandóság érzete, mi abban nyilvánult, hogy a nagy ünnepeken az anyaegyház templomába messziről is elzarándokoltak s lelkészt is fel-felkeresik. A misióbeli gyermekek confirmálását lelkész végezte s a tanulás alatt ő és más buzgó hivek látták el lakás- és élelemmel. A rendes iskoláztatásnál már ez az eljárás nem alkalmazható, de igyekezni fog mind lelkész, mind az anyaegyház előljárósága, hogy e tekintetben is minden lehetőt megtegyenek.

E jelentések tudomásul vétetnek s a főt. egyh. kerületi közgyűlés misszióügyi bizottságához felterjesztetnek.

82. A nagybányai ev. ref. egyház 1903 július 26-án tartott egyháztanácsi gyűlésének 30-ik, augusztus 9-én tartott közgyűlésének 36-ik számú határozata alapján eladta a nagybányai 90 sz. tkjkönyvben 1019 hrsz. a. foglalt (új kat. felvétel szerint 1 h. 594 □ öl területű) u. n. éhvölgyi gesztenyését Bodolán József és neje giródtótfalusi lakosoknak 300 kor. ért — A helyszínére esperesileg kiküldött bizottság tagjai Szabó József főjegyző és Tóth Mór t. bíró jelentik, miszerint az eladás az egyházra nézve előnyös, mert: — az eladást elhatározó gyűlések jegyzőkönyveiben foglalt s az egyházat az eladásra utaló indokokon kívül — a gesztenyésen levő kevés fa és a sivár sovány föld a 300 kor. vételárral teljesen meg van fizetve, miért is az eladás jóváhagyását véleményezik.

Egyházmegyénk közgyűlése a küldöttség véleménye alapján megengedi, hogy a nagybányai ev. ref. egyház a nagybányai 90 sz. tkjkönyvben 1019 hrsz. a. foglalt u. n. éhvölgyi gesztenyés ingatlanát Bodolán József és nejének 300 kor.-ért eladhassa, illetve az ez ügyletben kötött szerződést jóváhagyja s megerősítés végett a főt. egyházkerületi közgyűlésre felterjeszteni határozza.

Utasítja egyszersmind a nagybányai egyházat, hogy a vételárt vagy más ingatlan vételére fordítsa, vagy tőkeként kezelje és gyümölcsöztesse.

83. Gecsey Jenő kispeléskei tanító, mint a ki legközelebb tanítói oklevelet nyert, az eskü letételére jelentkezőn:

Az esküt közgyűlésünk előtt letette s mint rendes tanító állomásán megerősített.

84. Garbóleról Nagy Károly és neje Mezei Mária betérjesztenek jóváhagyás és felsőbb megerősítés céljából a főt. egyházkerületi közgyűlésre leendő felterjesztés végett egy szerződést 2 másolattal együtt, melyben a garbólezi ev. ref. egyház képviselőjében Kürthy Károly ev. ref. lelkész és Várady József

gondnok, elismervén azt, miszerint a Garbólczon foganatosított betétszerkesztési eljárás alkalmával a garbólczi 51. sz. betétben 1 és 2 hrsz. a. felvett ingatlanok nem az egyház, hanem Nagy Károly és neje Mezei Mária tulajdonát képezik — megengedik, hogy ezen ingatlanok ezen betétből az egyház nevére lejegyeztessenek és Nagy Károly és neje Mezei Mária javára betétkiigazítás jogcímén bekebeleztesse.

Egyházmegyénk közgyűlése egyházmegyei ügyész azon szóbeli nyilatkozata alapján, miszerint a szerződés tartalma a valóságnak megfelel, jóváhagyva a bemutatott szerződést, megengedi, hogy a garbólczi 51 sz. betétben 1 és 2 hrsz. a. felvett ingatlanok, miután azok nem a garbólczi egyház tulajdonai és csak tévedésből irattak az egyház nevére, ezen betétből lejegyeztessenek és Nagy Károly és neje Mezei Mária javára betétkiigazítás jogcímén bekebeleztesse.

Ez ügy megerősítés végett a főt. egyházkerületi közgyűlésre felterjesztetni rendeltetik.

85. Az ar.-medgyesi ev. ref. egyház a nevén álló ar.-medgyesi 18 sz. tkvi 18 hrsz. 544 □ öl területű ingatlannak a Korodán Tivadar ar.-medgyesi lakos tényleges birtokos nevére leendő tkvi bejegyzéséhez kiállított nyilatkozat jóváhagyását kéri.

Minthogy a bemutatott gyűlési jegyzőkönyvekből minden kétséget kizárólag nem állapítható meg az, hogy Korodán Tivadar ar.-medgyesi lakos, vagy jogelődje az egyház nevére telekkönyvezett ar.-medgyesi 18 sz. tkvi 18 hrsz. ingatlan tulajdonjogát megszerezte volna, ennél fogva nehogy az egyház oly vagyon tulajdonjogát ruházza át, a mely őt jogosan megilleti, ez ügy állásának megvilágítása iránt helyszini vizsgálat rendeltetik el, s annak foganatosításával az összes iratok kiadása mellett Balogh István és Tóth Móric egyházmegyei tanácsbírák s Papolcy Zoltán apai lelkész kiküldetnek.

86. Olvastatott a 29—1903 sz. alatti egyházmegyei végzéssel Misztótfaluba kinevezett küldöttség véleményes javaslata.

Egyházmegyénk közgyűlése jóváhagyván a misztótfalui egyház 1902 június 1-sején tartott egyháztanácsi gyűlésének 2 számú végzését, megengedi, hogy a lelkészi telken Kovács János által épített bolt-helyiség — mely a berendezési állványokkal együtt, a szerződés 15-ik pontja értelmében 1902 június 1-sején az egyház tulajdonába ment át — ez időtől kezdve Kovács Jánosnak továbbra is, évi 80 kor. bérösszeg fizetésének és a szerződés egyéb pontjai betartásának kötelezettsége mellett, bérbe adassék.

Jóváhagyja továbbá az említett egyháztanácsi végzésnek azon rendelkezését, hogy ha Kovács János időközben a padlás kijavítását szükségesnek találná, saját költségén tartozik azt eszközöltetni, ha pedig az egyháztól kívánná ezt: a szerződés azonnal fel fog mondatni.

A küldöttség véleménye alapján, a tűz által megszenesedett padlás kijavítását — a kár jelentéktelensége miatt — nem kívánja ugyan Kovács Jánostól, de a szerződés értelmében kötelezi őt az épület és a berendezési állványok biztosítására s a biztosítási kötvénynek az egyház előjáróságánál leendő bemutatására, melynek elmulasztása esetén az egyház köteleztetik a szerződés azonnali felmondására és a biztosítás eszközlésére.

Végül egyházmegyénk közgyűlése a küldöttségnek az évi bérösszeg megosztására vonatkozó javaslatát mellőzve kimondja, hogy az évi 80 kor. bérösszeg felerészben a lelkészt, felerészben pedig az épület fentartása költségeinek fedezésére az egyházat illeti.

87. A nagyhódosi egyház beterjeszti jóváhagyás végett

1903 augusztus 16-án tartott egyháztanácsi gyűlésének 24-ik, augusztus 23-án tartott közgyűlésének 27-ik számú, a lelkészi széna fizetés és a tanítói szolgálmány pénzül megváltása ügyében hozott végzését.

Egyházmegyénk közgyűlése, miután 1 szekér széne 8 koronában felvett ára a széna ottani árának, a tanítói szolgálmány megváltási összege a teljesített szolgálmány értékének megfelel, s miután mind lelkész, mind tanító a megváltásba beleegyezett, az említett végzéseket jóváhagyva megengedi a nagyhodosi egyháznak, hogy a lelkészi széna fizetést szekerenként 8 koronájával összesen 168 koronában, a tanítói szolgálmányt összesen 10 koronában, 5 évre megválthassa.

Ez ügy megerősítés végett a főt. egyházkerületi közgyűlésre felterjesztetni rendeltetik.

88 A nagyhodosi egyház beterjeszti megerősítés végett az 1903 augusztus 16-án tartott egyháztanácsi gyűlésének 25-ik sz. végzésében megállapított, augusztus 23-án tartott közgyűlésében 27 sz. a. elfogadott új egyházi adókulesot.

Egyházmegyénk közgyűlése a beterjesztett új egyházi adókulesot, miután az a sok áldozatokat hozott hivek terhén könnyít a nélkül, hogy a belhivatlanok fizetése csökkenne s az egyház szükségei fedezetében hiány állana be, az 1904 évtől kezdődő hatálylyal örömmel megerősíti.

Kimondja egyszersmind közgyűlésünk, hogy törvényes gyakorlatunk s ismételt határozatunk értelmében a szülékkal közös háztartásban élő fiuk, leányok és vők, ha külön telekkönyvi birtokuk van, külön fizetnek egyházi adót.

89. Kató Béla lelkész jelenti, miszerint az amaci egyházi előljáráóság a templomi székperben hozott 30—1903 sz. egyházmegyei határozatot megfeleltette.

Miután az egyházkerületi közgyűlés 49—1903 sz. a. az egyházmegye határozatát jóváhagyta, a bejelentés tudomásul vétetik.

90 Stiglic Albert ny. tanító kérelme ideiglenes tanítói minőségben leendő alkalmaztatása iránt.

Mint volt rendes tanító, ideiglenes tanítói minőségben a tanító nélkül maradt egyházak valamelyikében alkalmazható. Kérelme esperes és az illető egyházak figyelmébe ajánltatik.

91 Uszkai lakosok Boros Sándor és Szentpétery Zsigmond panaszt terjesztenek be Szentpétery Jenő gondnok ellen, melyben őt az egyház javai és pénzei kezelése körüli szabálytalan eljárással, sőt saját céljára való fordítás vádjával illetik. Panaszolják, hogy gondnoksága kezdete óta az egyház építkezési s egyéb számadásai szabálytalanul kezeltetnek s nyugttákkal nem igazoltatnak. A tőkék, értékek érthetetlenül fogynak, a termések elfecséreltetnek, a korcsmai helyiség potom áron adatik ki, az egyházi adó nem a díjlevél szerint vettetik ki. Általában az egyházi ügyek rendetlenül kezeltetnek. Kérik ennél fogva egy bizottság kiküldését az említett bajok és rendetlenségek, a számadások és a még teendő panaszok megvizsgálására. A bizottság tagjaiul Nagy Elek kispaládi lelkészt és Baka László kir. adótisztet kérik kineveztetni.

A panaszlevél kiadatik Szentpétery Jenő gondnoknak feleletre, melynek beérkezte után esperes ur a további szabályszerű eljárásra felkéretik.

92. Király Gyula mikolai lelkész 81—1903. sz. levelében esperes urnak azon előterjesztést tette, hogy Mikola községe községi iskolának megakarja venni nejének a parokhiával szemben levő házas telkét. Azonban — véleménye szerint — e házas telket az egyháznak kellene megvenni, mert abban oly iskolát nyerne, mely a törvény kívánalmainak teljesen megfelelne s így az egyház az iskola bezáratásával nem fenyegettenék. A 2800 frt. vétel ár fedezésére az egyház jelenlegi iskola helyiségének és pusztá telkének eladását s amannak 1200 frt, emennek 800 frt remélhető eladási árát jelöli meg, a hiányzó 800

frt. más forrásból pótoltatván. Nevezett lelkész kértére esperes ur az ügy megvizsgálására kiküldötte Mikolába Magoss Feren-
cet és Sepsy Miklóst, kik véleményök kíséretében jelentik,
hogy az ügy annyira előkészítetlen, miszerint még a kezdet
kezdetén sincs és sem a Király Gyuláné házas telkének meg-
vételére, sem az egyház iskolai s puszta telkének eladhatására
az engedélyt megadhatónak nem véleményezik.

Egyházmegyénk közgyűlése a küldöttség egész
véleményét magáévá teszi. Ezenkívül kimondja, hogy
a Király Gyula lelkész előterjesztését, mint a mely
csak egyéni véleményt képvisel s nem alapszik a
törvényes tényezők, a presbytérium és közgyűlés ha-
tározatán, tárgyalási alapul el nem fogadja.

Küldöttségnek azon kijelentését pedig, miszerint
mind a lelkészt felhívta arra, hogy Mikolában egy
második ev. ref. felekezeti-állam segélyes-iskola felál-
lításának eszméjét felszinen tartsa, mind a maga ré-
széről igéri, hogy ez ügyet a mikolai irányadó fér-
fiak jobb hangulatra bírásával előmozdítani igyekszik:
helyesléssel tudomásul veszi s ily értelembeni éber-
ségre s buzgó működésre előljáróságot kötelezi, a
küldöttség tagjait pedig felkéri és továbbra is meg-
bizza.

A küldöttség 2 kor. fuvardijja az egyház pénz-
tára terhére megállapittatik.

93. B. Dohi Gábor köszegremetei egyháztag kérelme az-
iránt, hogy részére a templom északi oldalában levő férfi szé-
kek 2-ikába, az ugynevezett „Dohi“ székekbe való ülhetés meg-
engedtessek.

Egyházi székek iránti igények az egyházmegye
és az egyházkerület határozatából kifolyólag többé
érvényesíthetők nem lévén, — folyamodó kérelmével
elutasittatik.

94. A színérváraljai egyház 1903. augusztus 2-án tartott
egyháztanácsi és 23-án tartott közgyűlésében III. számok alatt

elhatározta, hogy a halaszthatatlanná vált torony-fedeleztetés és vakoltatás költségeire az egyházmegyei lelkészi gyámintézettől 4000 kor. kölcsönt vesz fel, melyet évenként 4% al törlesztés és a tőke törlesztés és a kamat fedezetül az egyház 508 kor-t tevő „földbér” jövedelmét leköti. — A kölcsön felvételére az engedély esperes ur által megadtván, most e kölcsönvétel jóváhagyását kéri.

Egyházmegyénk közgyűlése a 4000 kor. toronyjavítási kölcsönnek a színérváraljai egyház által a nagybányai egyházmegyei gyámintézettől, az előterjesztésben megjelölt törlesztési módozat és a tőke törlesztésre és kamat fizetésre az egyház 508 kor. „földbér” jövedelmének lekötése mellett történt felvételét jóváhagyja — Egyszersmind helyesléssel tudomásul veszi az egyháznak azon kijelentését, miszerint a törlesztés és kamat összegét gyűjtés s ezen felül a szükségletig az egyházi adó után kivetendő pótdóval kívánja fedezni.

Ez ügy megerősítés végett a főt. egyházkerületi közgyűlésre felterjesztetni rendeltetik.

95. A kispaládi egyház 1903. június 21-én tartott egyháztanácsi gyűlésében 42. sz. a., július 12-én tartott közgyűlésében 45 sz. a. nagy szótöbbséggel elhatározta, hogy, miután a templomépítési alap 64,700 kor.-ra növekedett, a templomot felépíti, illetve ahoz az előkészületeket megteszi. Most ezen határozatának jóváhagyását kéri.

Egyházmegyénk közgyűlése, miután a kispaládi egyház jelzett határozata az egyház belkörü jogához tartozik s így jóváhagyást nem igényel, azt egyszerűen tudomásul veszi.

Azonban, midőn örömeinek kifejezést ad a felett, hogy Kispaládon is nemsokára egy új, diszes templom hirdetendi az ősök és a jelenlegi hivek élő, munkás hitét és vallásos buzgóságát: egyszersmind az előljáróságot a terv és költségvetés készítése és a szerződés megkötése körüli óvatos és körültekintő

eljárásra s az 53—1894. és 20—1896. számú egyházmegyei határozatok rendelkezéseinek megtartására utasítja.

A tervrajz, költségvetés és építési szerződés — miként az előterjesztésben jeleztetik — kellő időben felterjesztendő lesz jóváhagyás végett egyházmegyénk közgyűléséhez

96. A józsefházai egyháztanács kérelme a Tóth Sándor féle birtokból a 88. számú biztosítása és elterhelése iránt.

A beadvány értelmetlen lévén az egyház előjáróságának oly felhívással adatik vissza, hogy önálló kérelemben adja elő részletesen, tisztán érthetően a dolog érdemét s ezt rövid időn az esperesi hivatalhoz terjesszék be.

Esperes ur felhatalmaztatik, hogy szükség esetén a dolog megvilágítására Sátor Dávid és Szilágyi Tihamér személyében küldöttséget nevezzen ki.

97 A józsefházai egyház szabályszerű egyháztanácsi és közgyűlési határozatainak melléklésével az iránt kérelmez, hogy 10053 sz. 400 frt. 800 kor. értékű regále kötvényét — miután az ezután kevés vagy semmi kamatot sem hozand — a színérváraljai magy. kir. adóhivatalnál pénzért beválthassa.

A kérelemnek oly értelemben adatik hely, hogy az egyház a regále kötvényt váltsa be és annak értékén vegyen 4%-os kamatmentes államkötvényt.

98. Az adorjáni ev. ref. egyház a tulajdonát képező 9 kataszt. hold erdőnek a benne levő fák romlása, s az üzemtervi kezelés és állami felügyelettel járó nagy teherviselés miatti eladására engedélyt kér.

Minthogy a Nt. Esperes Urnak 852—903. sz. alatt kelt intézkedése folytán a vizsgálat megejtésével megbizott Szabó József egyházm. főjegyző és Böszörményi Zsigmond vil. tanácsbíró a helyszíni vizsgálat megejtése után oly egyhangu véleményt terjesztettek elő, hogy az adorjáni ev. ref. egyház által eladni

szándékolt erdőben levő fák nemhogy romlásnak és pusztulásnak indultak volna, hanem olyanok, hogy évről-évre értékben csak gyarapodnak, — minthogy továbbá a bizottsági jelentés szerint az egyház az üzemterv szerinti kezelés és annak terhei alól különben is felmentetett: egyházmegyei közgyűlésünk az erdőnek jelenlegi eladását az egyházzra nézve nem hogy előnyösnek, de épen károsnak tartván, — abba beleegyezését nem adja, de utasítja az egyház előjáróságát, hogy az erdő fáinak minőségét rövid időközönként vizsgál-gassa, s ha netalán azt találná, hogy azok csakugyan romlásnak indulnak, úgy az egyház vagyoni érdekét veszélyeztető ezen jelenséget a nt. esperesi hivatalhoz azonnal jelentse be.

Erről az adorjáni ev. ref. egyház előjárósága értesítettik.

99. Kató Béla amaci lelkész panaszt emel az amaci egyház előjárósága ellen aziránt, hogy az egyház kebelében uralkodó zavar indokából az előjáróság az egyházi adót az eddigi birtok aránylagos adókules megváltoztatásával óhajtja kivetni, s a békességet az egyház kebelében úgy az egyháztanács mint annak közgyűlése csakis úgy reméli fentartani, ha az egyházi adó, illetve annak a buzatermést illető része a temp-lomi ülések használata után rovatnék ki.

Sajnálattal veszi tudomásul egyházmegyei közgyűlésünk a lelkész ur panaszának tárgyát és az egyház tanácsát ezuttal komolyan figyelmezteti az egyh. törv. 27. §-a 5. pontja és a 240 §-ban előirt kötelességére és felhívja az egyházi adónak az eddig érvényben levő adókules alapján levő kivetésére, mivel ellenkező esetben az egyh. törv. 301. §. 2. és 4. pontja értelmében az egyháztanács ellen kötelesség mulasztás, ellenszegülés és engedetlenség miatt fegyelmi eljárás fog indíttatni s terhére és költségére

— az egyh. törv. 252. §-a értelmében — küldöttség által fog az egyházi adó kivettetni.

100. Katona Ferenc és társai amaci lakos egyház tagok a miatt emelnek panaszt Gulya Ferenczné, Gulya Györgyné, Erdődi Györgyné, Asztalnok Sámuel, Balog Elekné és Balog Károlyné amaci lakos egyháztagok ellen, hogy azok a templomban jó előre a székek végére beülnek s a székekbe rajtok kívül másokat beülni nem engednek.

Bár a panasziratból kitetszőleg a presbytérium az egyházmegyei közgyűlés 30—903. sz. a. kelt határozatában foglalt utasításnak eleget tett, hogy azonban a templomi székek feletti versengés ennek daczára nem csak nem szűnt meg, hanem újból és elég gyakran ismétlődik: egyházmegyei közgyűlésünk a versengést előidéző s azt folytató egyháztagokkal szemben mély megbotránkozásának és megrovásának ad kifejezést. — Egyben annak megemlítésével, hogy a templomban önálló székek senki sem rendelkezik, hanem ki-ki oda üljön a hol tér és lehet, ismételten és szigoruan utasítja a közgyűlés az egyháztagokat, hogy a templomi székek feletti versengéstől s ennek folytán netalán elő állandó templomi botrányoktól annál is inkább őrizkedjenek, mert ellen esetben az egyház előjárósága cselekményeik megtorlása végett minden egyes alkalommal a bünyefenyítő bírósághoz fog fordulni.

Végül utasítja közgyűlésünk az amaci egyház előjáróságát, hogy e határozatot az egyháztagokkal kihirdetés útján haladéktalanul és fegyelmi eljárás terhe alatt közölje s a netalán ujabban előforduló botrányok esetén az abban résztvevők ellen minden egyes alkalommal tegyen feljelentést az illetékes bünyefenyítő bíróság előtt, mint ezt már az egyházkerületi közgyűlés is kimondotta.

E határozat végrehajtásáról az esperesi hivatalnak a lelkész által 30 nap alatt jelentés teendő.

Erről az amaci egyházközség előjárósága s a panaszosok Katona Ferencz által a határozat kiadása mellett értesítettnek.

101. Tóth Sándor józsefházai lakos az iránt kérelmez, hogy a józsefházai egyház pénztárával szemben fenálló tartozása után az eddig számított 8% kamat 6%-ra engedtessek.

Jelen kérelem érdemleges elintézése az egyh. törv. 27. §-ának 5. pontja értelmében kizárólagosan az egyháztanács jogköréhez tartozván, hivatalból a józsefházai egyháztanácsához áttétetni határoztatik.

102. Egyetemes lelkészi értekezlet egyházmegyénk tavaszi közgyűlésének 15 számú végzésében foglalt felliívása következtében foglalkozott az üresedésbe levő egyházakba szolgáló lelkészek díjazásának kérdésével s javasolja, miszerint a beszolgáló lelkész fizetése, illetve tiszteletdíja havi 40 korona, hol özvegy marad 30 korona, a helyi tanító javadalma pedig havi 10 korona legyen, a stóla minden esetben az özvegyet illesse. A beszolgáló lelkész lehetőleg minden vasárnap szolgáljon.

Közgyűlés a beterjesztett javaslatot elfogadja s határozati erőre emeli, egyszersmind az ez év folyamán beszolgáló lelkészek és tanítók díjazására nézve is irányadóul tekinti.

103. Esperes ur jelenti, miszerint Sinka Lajos tanító egyesületi elnököt megbizta azzal, hogy az új énekes könyv felett adjon véleményt. Sinka Lajos több társával együtt elkészítvén a véleményt, most azt beterjeszti közgyűlésünkhöz.

A beterjesztett véleményt esperes ur terjessze fel az énekügyi bizottsághoz.

104. A krassói lelkészi kör értekezleti gyűlésének javaslatára azon kérelemmel járul egyetemes lelkészi értekezlet egyházmegyei közgyűléshez, hogy fokozatos egyházhatóságaink

utján hasson oda, miszerint az egyetemes énekügyi bizottság sürgősen intézkedjék egy úgy szövegre, mint dallamra abszolút becsü, általánosan kötelező halotti énekes könyvnek az új énekes könyvvel kapcsolatosan egyidejűleg és egy kötetben leendő kiadása iránt. Halotti énekügyünk valóban szánalmas képet mutat, akár a halotti énekes könyvek sokféleségéből származó zürzavarra és tájékozatlanságra gondolunk, akár a legtöbbször gyarló szöveget, vagy kifogásolható dallamot tekintjük, minden esetben gyors és szakszerű intézkedés után sóhajtunk, mely óhajításunk megvalósítását az egyetemes énekügyi bizottságtól bizalommal várjuk és reméljük.

Egyházmegyénk közgyűlése az indítványt magáévá teszi és a főt. egyházkerületre felterjeszti.

105. Egyházmegyei egyetemes lelkeszi értekezlet nem felekezeti türelmetlenségből, de jogos érdekeink megóvása s a növendékekre veszélyes példa elkerülése szempontjából panaszolja, hogy a szatmári protestáns nőnöveldeben egy r. kath. tanítónő van alkalmazva s egyúttal e tarthatatlan helyzet megszüntetésére intézkedést kér.

Bizalommal keresi meg egyházmegyénk a szatmári prot. nőnövelde igazgató tanácsát az iránt, hogy az illető r. k. tanítónő állását az intézet felekezeti jellegének és saját felekezetünk létérdekének megfelelőleg ev. ref. vallásu tanítónővel töltsse be, annál is inkább, mivel jól képzett tanítónőkkel bőven rendelkezik anyaszentegyházunk.

106. Kovács József szatmárhegyi volt hitoktató egyházmegyénk közgyűlésének 43 számú határozatát, valamint az ennek alapul szolgáló tanügyi bizottsági jelentést, mivel ő a vallás-tanításban kellő szorgalmat fejtett ki, magára nézve sérelmesnek találja s ellene orvoslást keres.

Egyházmegyei közgyűlés készséggel vesztudomást Kovács József volt hitoktató kifejtett igyekezetéről s megnyugtatóra kijelenti, miszerint f. évi 43 sz. határozatában a vallás-tanítás gyengeségének okát nem a hitoktató tanító szorgalmának fogyatékos-

ságában, hanem a 3—400 tanköteleshez rendelkezésre álló erő elégtelenségében, tehát egy rendszeres önálló hitoktatói állás szervezésének hiányában a tanköteles gyermekek nagy része iskolázatlanságában, az iskolabajárók tetemes mulasztásában kereste és találta meg. Vezette egyházmegyénket e felfogásában szatmárhelyi lelkésznek körlátogatókhoz küldött hivatalos jelentése, melyet jelen panaszbeadvány is főbb pontjaiban teljesen megerősít. Miről Kovács Józsefet egyházmegyénk azzal értesíti, hogy jövőre más hangon írjon beadványaiban.

107. Tekintettel arra, hogy iskoláinkat, mind a körlátogató küldöttség, mind a kanonika vizitáció osztályozza: kérdésbe tehető, melyik osztályozás veendő alapul és irányadóul az iskolák osztályozásánál. Egyetemes lelkészi értekezlet a két osztályozást egyesíteni kívánja, az egyesített jelentés alapján óhajtja megejtetni az osztályozást.

Egyházmegyénk az iskolák osztályozására nézve kimondja, miszerint a tanügyi bizottság és a látogató küldöttség osztályozása egyesítendő, úgy azonban, hogy különböző osztályzat esetén irányadóul az alacsonyabb osztályjegyzék veendő.

108. Az iskolai tanítás és nevelés egyházunk elsőrendű feladatát képezvén egyetemes lelkészi értekezlet iskoláink kiválóságára, előmenetelére, tanítóink szorgalmára kiváló sulyt helyez épenazért javasolja, hogy az elégtelen iskolák tanítói első ízben megintessenek, második ízben megdorgáltassanak, harmadik ízben fegyelmi eljárás alá vonassanak.

Közgyűlésünk a lelkészi értekezlet javaslata alapján elhatározza, hogy az elégtelen iskolák tanítóit első ízben megint, második ízben fegyelmi eljárással sulytja.

109. Tanügyi bizottság beterjeszti és elfogadásra ajánlja Sólyom Ferencz nagybányai énekvezér, hitoktató tanítónak a nagybányai népiskolai viszonyoknak megfelelően heti 8 órára

kidolgozott s a tanügyi bizottság által megbirált és némileg módosított vallástanítási tanterv javaslatát.

Minthogy közelebbi közgyűlésben elfogadott, a községi és állami iskolákra kötelező vallástanítási tervezet csak heti két órát vesz fel alapul, Nagybányán pedig hetenként 8 óra áll a hitoktató rendelkezésére, mely alatt lényegesen több anyag dolgozható fel, ennél fogva a jelentékenyen több anyagot felölelő s a 4-dik osztályban már egyháztörténelemmel foglalkozó vallástanítási tanterv használatát egyházmegyei gyűlés megengedi, s a nagybányai népiskolai hitoktatóra kötelezővé teszi.

110 Tanügyi bizottság elfogadott indítványból folyólag azon javaslattal járul egyházmegyei közgyűlés elé: kérje fel a főt. egyházkerületi közgyűlést, hogy mivel iskolás növendékeink népiskolai pályájuk alatt nem tanulnak felnőtt korukban is használható imádságokat, hanem csak gyermek imákat: pályázat útján készíttessen a felsőbb osztályokban, vagy konfirmáció alkalmával tanítandó egyszerű, világos népies nyelven írott rövid imádságokat, miket az élet bármely korszakában levő ember lelki épüléssel használhat; ugyanilyen módon alakíttassa át, vagy megfelelőbbel helyettesítse a mostani nehézkes és hoszadalmas urvacsorai imákat, miket a konfirmándusok tanulnak.

Egyházmegyénk a javaslatot elfogadja és a főt. egyházkerületre fölterjeszti.

111. A közalapi bizottság beterjeszti az 1902. évi közalapi számadás megvizsgálásáról szóló jelentését.

A jelentés tudomásul vétetik s Ferenczy Imre közalapkezelőnek buzgó és sikeres munkásságáért elismerés nyilváníttatik.

112. A Vajda Mihály eltávozásával megürült közalapbizottsági tagságra

Balajthy Károly választatik meg.

113. Özv. Gaál Péterné volt sárközi lelkészné néhaiférj e

által a sárközi cinteremben és papilak kertjében ültetett gyümölcsfák, valamint a lelkész külső földjében bevetett lóheremag fejében kárpótlást, s a gyámpénztárból járó segélydija visszatartott részének fele részét kiutaltatni kéri.

A kérelem azon része, hogy folyamodó néhai férje által a sárközi papilak és cinterembe s a lelkési földben tett beruházásokért némi kárpótlásban részesíttessék a beruházási alapszabályok értelmében való további eljárás végett esperes urhoz utasítatik, — míg a kérelem többi része feletti szabályszerű intézkedés végett a kérvény a gyámintézeti bizottság elnökének kiadatik.

114. Cserapes Gerzon volt józsefházi, majd kishodosi lelkész, később adótiszt, legutóbb pedig segédjegyző, hivatkozással arra, miszerint kifogás alá eső multjával teljesen szakított, hibáiból kiépült: esetleg kínálkozó ideiglenes tanítói állás elfoglalhatására engedélyt kér.

Benyújtott kérelmet egyházmegyénk figyelembe nem veheti s erről kérelmezőt a kispaládi lelkési hivatal útján értesíti.

115. A tárgysorozat kimerítettén:

Esperes-elnök köszönetet mond a tagoknak buzgó érdeklődésükért s az elnökség iránt hangoztatott köszönet és elismerés szavainak nyilvánulása közben, a közgyűlést berekeszti.

Közigazgatási bírósági ügyek :

116. Király Gyula mikolai lelkész birság és perköltség visszatérítése iránti kérelme ügyében a bíróság — miután Helmecy József vil. tanácsbíró helyettesített elnök esetleges érdekeltségi kifogás miatt nem kívánt elnökölni — következőleg alakult meg :

Elnökök Bencsik István esperes és Tóth Mór vil. tanácsbíró.

Szavazó bírák : Soltész János, Balogh István, Szél György, Molnár Lajos, Dr. Dezső Kálmán.

Előadó és jegyző : Szabó József.

Tárgyalást vezető esperes-elnök a bíróságot szabályszerűen megalakultnak nyilvánítván, jelenti, hogy Király Gyula birság és perköltség visszatérítése iránti kérelme tárgyában a főt. egyházkerületi közgyűlés 48—1903 sz. a. hozott végzésében utasította egyházmegyénket, hogy, miután az, hogy a Király Gyulától behajtott 100 frt. birság és 91 frt. 50 kr. perköltség jogosan vagy jogtalanul hajtattott-e be, csak közigazgatási bírósági uton állapítható meg, a Király Gyula ellen lejáratos összes ügyek alapján hozzon ez irányban határozatot. Ez után felhívja előadót az ügy ismertetésére, a mely megtörténvén :

A nagybányai egyházmegye bírósága mint közigazgatási bíróság 1903 szeptember 24-én Szinér-Váralján tartott gyűlésében a Király Gyula birság és perköltség visszatérítése iránti kérelme ügyében következőleg *ítelt* :

Király Gyula birság és perköltség visszatérítés iránti kérelme elutasítatik.

Indokok:

Elkellett utasítani Király Gyula mikolai lelkész kérelmét, mert: Király Gyula a lelkészi állással össze nem férő viselkedése miatt a nagybányai egyházmegye fegyelmi bíróságának 1897 szeptember 27-én 106 sz. a. hozott ítéletével köteleztetett 100 frt pénzbírság és 91 frt 50 kr. eljárási költség megfizetésére, a mely ítélet a tiszántuli egyházkerületi bíróság 1897 október hó 27-én hozott 527 számú ítéletével helybenhagyatott. E jogerőre emelkedett ítéletek alapján vezetett Király lelkész ellen, miután a fizetést többszöri felhívás daczára is megtagadta, végrehajtás.

El kellett utasítani továbbá Király Gyula lelkész kérelmét, mert: a hivatolt fegyelmi ügyben már perujitással élt, kérve az ítélet hatályon kívüli helyezését s a kiszabott bírság és költség aluli felmentését. Azonban perujitási kérelmével a nagybányai ev. ref. egyházmegye bíróságának 1899 április 25-én 72 sz. a. hozott határozatával elutasított, a mely határozat a tiszántuli egyházkerület bíróságának 386—1899 számú határozatával helybenhagyatott. Király Gyula kérelme pedig a 106—1897 számú egyházmegyei s az azt helybenhagyó 527—1897 számú egyházkerületi fegyelmi bírósági jogerős határozatok hatályon kívül helyezése nélkül nem eszközölhető. E fegyelmi bírósági ítéletek azonban nemcsak jogerőre emelkedtek, de hatályon kívül sohasem helyezettek s így ma is érvényben vannak.

Kiemeli bíróságunk azt, hogy nem az 57—1897 számú ítélettel, hanem a most hivatolt ítéletekkel köteleztetett Király Gyula a 100 frt. bírság és 91 frt. 50 kr. költség megfizetésére és így mikor az 57—1897 számú határozatra hivatkozva kéri vissza azt az összeget, a mely a hivatkozott jogerős határozatok

alapján rajta behajtatott, olyan összeg visszafizetését követeli, a mely az 57—1897 sz. ítélet alapján rajta behajtvá nem lett, a melyet tehát ő soha ki nem fizetett és nem is fizethetett; ennél fogva kérvényével, illetve az 57—1897 számú ítéletre való hivatkozásával a bíróságot egyenesen megtéveszteni igyekszik.

Végül Király Gyula azon ellenvetése sem áll, hogy a simonia alapper megszüntetése alapján hozott 57—1897 számú egyházmegyei bírósági ítéletben a mikolai egyház közpénztára terhére kimondott perköltségeket a 106—1897 sz. ítéletben minden újabb vizsgálat nélkül szabta ki és vette be rajta az egyházmegyei bíróság a visszakövetelt 91 frt 50 krt. Mert ez összeg a vizsgálatok folyamán felmerült s az ítélet hozatal céljából 1897 szeptember 27-én tartott fegyelmi bírósági ülés költsége.

Mindezeknél fogva Király Gyulát kérelmével elutasítani kellett.

A bíróság tagjai:

Elnökök: Bencsik István esperes, Helmecy József világi tanácsbíró.

Bírák: Soltész János, Balogh István, Széll György, Molnár Lajos, Sátor Dávid, Tóth Mór, Dr. Dezső Kálmán.

Előadó és jegyző a 117 számnál Szilágyi Tihamér, a 118, 119, 120 számoknál Szabó József.

117. Bagoly Albert józsefházai tanító kérelme az iránt, hogy a lelkészi földek ez évi termése $\frac{2}{3}$ -ad részének a Ballay Aladár h. lelkész javára való megtérítése, illetve kiszolgáltatása alól mentessék fel s hogy a h. lelkész arra köteleztetésék, miszerint elégedjék meg 4 köblös ugar földnek a szántási díj megfizetése melletti átvételével s 2 köblös és 2 vékás felszántott földnek feles művelés mellett való elfogadásával.

Bár egyházmegyei közgyűlésünk a józsefházai egyház azon kérelmének, hogy a Bagoly Albert tanítóval megválasztatása idején készített ideiglenes díjlevél megerősíttessék, — helyt nem adott s az egy-

ház a 60—899. sz. közgyűlési határozattal a lelkészi állás betöltésére is utasított, de miután egyházmegyei közgyűlésünk a most hivatolt határozatával engedélyt adott arra nézve, hogy Bagoly Albert megválasztott tanító a lelkészi állás betöltéséig a lelkészi földek jövedelmét is huzza, miután ekként Ballay Aladár helyettes lelkésznek fizetésre csak megválasztatása napjától lehet jogos igénye, de visszamenőleg nem: ennél fogva egyházmegyei közigazgatási bíróságunk, figyelemmel arra is, hogy Bagoly Albert tanító az 1898 év őszén történt megválasztatása dacára úgy a lelkészi, mint a tanítói földekből is csak az 1899-ik év nyarán huzott jövedelmet, — Ballay Aladár h. lelkésznek a lelkészi földekről megválasztatásáig Bagoly Albert tanító által beszedett termés értékéből $\frac{2}{3}$ -ad résznek megtérítése iránti igényét jogosnak nem tekinti s Bagoly Albert tanítót annak megfizetése alól felmenti.

Ellenben kötelezi közigazgatási bíróságunk a fentebb kifejtett okokból Bagoly Albert tanítót arra, hogy a felugarolt 6 köblös és 2 vékás lelkészi földet a szántási költségnek megfizetése ellenében Ballay Aladár h. lelkésznek azonnal bocsássa szabad rendelkezése alá.

Erről Ballay Aladár h. lelkész, Bagoly Albert tanító Józsefházán értesítettnek.

118. Tárgyalásra kitűzetett Rác György szárazberki lakos egyházi adó kivetés elleni fellebbezése.

A felebbezés elvetésével a szárazberki egyháztanács azon határozata, melyszerint Rác Györgyre 1 és $\frac{1}{2}$ véka buza és 2 kor. egyházi adót azon az alapon vetett ki, mert ház és földbirtokkal tulajdonilag rendelkezik — mit maga is elismer — és 48 éves, tehát nagykorú, mint a díjlevél idézett pontjának megfelelő jóváhagyatik.

119. Tárgyalásra kitűzetett Rác Károly szárazberki lakos egyházi adókivetés elleni felebbezése.

Miután Rác Károly saját házában lakik és nagykoru, az ilyen egyháztagek pedig a díjlevél szerint egyházi adót tartoznak fizetni — felebbezése elutasítottatik s a kivetett egyházi adó fizetésére köteleztetik.

120. A tisztaberki egyháztanács beterjeszti 1903 május 24-én tartott gyűlése sz. nélküli végzésének jegyzőkönyvi hitelesített másolatát, mely szerint az 54—1903 kb. sz. egyh. megyei határozat utasítása értelmében felhívta a magtárkezelő bizottságot, hogy a magtári számadásokat az alapítás kezdetétől fogva, terjessze megvizsgálás végett egyháztanács elé, az 50,000 téglá kivettetési költségét: 600 K.-át, a magtári alapnak térítsék vissza. E felhívásra a magtárkezelő bizottság — becsatolva az alapítványi jegyzőkönyv és a magtári gyűlés 1903 május 10-én kelt jegyzőkönyvét — jelenti, miszerint ez a magtár nem egyházi magtár, hanem „Egyleti Takarékmagtár“ melynek céljával az alapítók azt tűzték ki, mely célhoz a mai tagok is rendületlenül ragaszkodnak, hogy, ha az ev. ref. egyház templomot és tornyot épít, az egész magtári tőkét e célra adják át az egyháznak. Az alapítók akaratának tettek tehát eleget, midőn a templomépítés céljára vettett téglá költségét a 430 kor. 84 fillért (s így nem 600 koronát) a magtárból fizették ki. Miután az évenkénti számadások rendben vannak, hajlandók a számadásokat évenként az egyházlátogató küldöttségnek felmutatni, de a magtárt s annak kezelését továbbra is kezökben megtartani kívánják. E nyilatkozattal kapcsolatban, mielőtt a legközelebbi egyházlátogató küldöttség elé vinnék a számadásokat, felmutatják azokat az egyháztanács előtt a főkönyvvel és a mellékelt okmányokkal együtt, melyekből kitűnik, hogy az Egyleti Takarékmagtár tartalma a mai nap: pénzben 2354 kor. 63 fill., búzában 78 köböl és 10 liter. — Egyháztanács az ekként bemutatott magtári számadást kezdettől fogva okmányaival együtt gondosan megvizsgálta s azt mindenekben rendben találván, eljárását, valamint a magtárkezelő bizottság fenti nyilatkozatát elbírálás végett egyh.-megyei közgyűlésünk elé terjeszteni határozta

Közigazgatási bíróságunk a tisztaberki magtár kezelését a „Magtári Egylet“ s annak bizottsága keze-

lése alól elvonni nem kívánja. Azonban, miután a magtár az egyháztóli külön kezelése mellett is végcéljára és rendeltetésére nézve kizárólag egyházi tulajdon: az afeletti felügyeletet, s a számadások évenkénti megvizsgálását, a felmentvény megadásának jogát, az egyháztanács s az egyház látogató küldöttség útján: egyházmegyénk közgyűlése jog- és hatáskörébe tartozónak jelenti ki. Ez érdemben a számadásoknak az egyháztanács elé történt vitelét s azok megvizsgálását s azok rendben létéről szóló egyháztanács végzést tudomásul veszi s annak alapján a magtári bizottságot az eddigi számadások terhe alól a fentartandók fentartásával, különösen az egyházlátogató küldöttség vizsgálatának bevárásával, felmenti,

A mi azonban az 50,000 téglá kivettetési költségét illeti; miután az 54—1903 számú egyh. megyei közigazgatási bírósági határozatban megnevezett küldöttség a helyszínen előmutatott jegyzőkönyvből meggyőződött a felől, hogy a tisztaberki hivek közgyűlési határozattal kötelezték magokat arra, miszerint az egyik 50,000 téglá kivetési költségét saját maguk pénzéből és nem a magtári alaphól fizetik, mely feltétel mellett ajánlkozott Szoboszlay Sándor a másik 50,000-et szintén a maga pénzéből kivettetni, mit megistett: ennél fogva ismételve felelősség terhe alatt utasítja bíróságunk az egyház előjáróságát, hogy annak 600 kor. kivetési költségát a hiveken 1903 dec. 31-dikéig vegye, illetve hajtassa be s a magtári alaphól térítse vissza s ennek megtörténtéről az esperesi hivatalnak haladéktalanul jelentést tegyen.

A bíróság következőleg alakult meg:

Elnökök: Benesik István esperes és Helmecy József vitanácsbíró.

Szavazó bírák: Soltész János, Balogh István, Szél György, Molnár Lajos, Sátor Dávid, Tóth Mór, Dr. Dezső Kálmán.

Előadó és jegyző: Szabó József.

121. Tásgyalásra kitűzetett Balog Ida amaci lakos törvényes időben beadott felebbezése az amaci egyháztanács 1903. május 17-iki 32. szám alatt foglalt s Balog Idát 20 kor. büntetésben marasztaló ítélete ellen.

A nagybányai ev. ref. egyházmegye bírósága, mint fegyelmi bíróság 1903. sept. 24-én Szinérváralján tartott gyűlésében az amaci egyháztanácsnak Balog Ida által felebbezett ítéletét, melyben nevezett 20 kor. pénzbírság fizetésére azért ítélte, mert Balog Ida a templomi székbe 1903. május 3-án erőszakkal ült be, vizsgálat alá vevén, az előadói vélemény meghallgatása után következő

végzést hozott:

Az egyháztanács ítélete alaki és érdemi okokból megsemmisítetik s az amaci egyházközségi bíróság új, szabályszerű eljárásra és ítélet hozatalra utasítatik.

Megkellett semmisíteni az ítéletet mert:

1. Az ítélet bevezető részében (ügyviteli szabályzat 36. §.) nincs megnevezve a bíróság minősége, hogy t. i., fegyelmi bíróságot gyakorolt; nincs befoglalva az ítélet hozatal ideje és helye, nincsenek megnevezve a bíróság elnöke, tagjai és a megidézett felek s esetleg tanuk.

2. Nincs kimondva, hogy az egyh. törvény 301. §-ának melyik pontja szerint minősülő vétségben találta a bíróság panaszlottat vétkesnek s a 302. §. melyik pontjára hivatkozással szabta ki a büntetést. (37 §.)

3. Nincs kimondva, hogy az ítélet felek előtt kihirdettetett s abba belenyugodtak vagy fellebbezésöket bejelentették:

Mindezen pontok s általában az ügyviteli szabályok pontos betartásával járjon el az egyházközségi bíróság s hozzon új ítéletet.

Függelék.

A 62, 63, 65—68, 74—76, 79—84, 86—92, 94, 95, 97, 103, 111, 112, 115, 116, 118—121 számokat jegyzette Szabó József.

A 64, 69—72, 102, 104—110, 114 számokat Magoss Ferenc.

A 73, 96, 99, 101 számokat Torday Imre.

A 77, 78, 85, 93, 98, 100, 113, 117 számokat Szilágyi Tihamér.

Scontró.

Egyházlátogató küldöttség jelentése Tiszta-Berekről.

1. Szoboszlay Sándor az 54—1903 sz. egyházmegyei határozatban megnevezett küldöttség által megállapított 20 frt 40 kr napszám pótlékot nem akarja fizetni.

2. Ugyanő az általa a templom építéshez vettetett 50,000 téglát vissza akarja venni.

3. Adorjából jelenti az egyházlátogató küldöttség, hogy a Sepsi Károly által a lelkészi és tanítói hivatal javára hagyományozott 2000 kor. tőkét és 116 kor. eddigi kamatját özvegye az egyháznak kifizette s takarékpénztárba tétetett.

Ezen jegyzőkönyv hitelesített:

Szatmáron, 1903. október 1-én.

Szabó József
egyházmegyei főjegyző.

Soltész János,
Sátor Dávid,
Sinka Lajos,

Bencsik István
esperes.

Tóth Mór,
Ferenczy Imre,
Dr. Dezső Kálmán.

Betűsoros tárgymutató.

A

Adó (egyházi) behajtása iránt esperes által mindenkor sürgős intézkedések teendők a polgári hatóságoknál. 75.

Adorjáni erdő fáinak eladása nem engedélyeztetik. 98.

Államsegély (rendkívüli) iránti kérvények felterjesztetnek. 72.

Amaci lelkész jelentése a templomi székperben hozott 30-1903 sz egyházmegyei határozat megfeleltetése tárgyában. 89.

Amaci egyháztanács az egyházi adó kivetésére köteleztetik. 99.

Amaci lakos Katona Ferenc és társai templomi ülések iránt beadott kérelme tárgyában utasítások. 100.

Amaci lakos Balog Ida templomi székper ügyében új eljárással új ítélet hozandó. 121.

Ar.-Medgyesi telekrésznek telekkönyvi törlése ügyében küldöttség megy. 85.

B

Belhivatalnoki változások. 68.

Beszolgáló lelkészek és tanítók díjazása megállapittatik, a legközelebbi helyettesítések e szerint díjazandók 102.

Cs,

Cserepes Gerzon volt lelkész tanítói alkalmaztatása iránti kérelme elutasittatik. 114.

E

Elnökül világi részről Helmecy József helyettesítettik, 63.
Énekes könyv ügyében beadott vélemény egyházkerületre
felterjesztetik. 103.

Énekes könyv (halotti) átalakítandó. 104.

Egyházlátogatási esperesi jelentés az egyházak valláserköl-
csi és anyagi állapotáról. 67.

Esperesi jelentés a belhivatalnoki változások iránt tett in-
tézkedésekről. 68.

G. Gy.

Gaál Péter volt sárközi lelkész özvegyének beruházások
tárgyában beadott kérelme 113.

Garbóci lakos Nagy Károly betét lejegyzés iránti kérelme
teljesítettik 84.

Gecsei Jenő kispeleskei tanító eskütétele 83.

Gyűlés megnyitása 62.

Gyűlés tagok számbavétele 64.

Gyűlés berekesztése 115.

I.

Iskolák kik által s miként osztályoztassanak 107.

Imák készítendőik nagyobb tanulók számára 110.

J.

Jegyzőkönyv hitelesítő bizottsági tagok választatnak 65.

Józsefházai lakos Tóth Sándor birtokának ügyében egy-
háztanács érthetőbb beadványt készítsen 96.

Józsefházai lakos Tóth Sándor kamat leszállítása iránti ké-
relme egyháztanácshoz utasítatik 101.

Józsefházai regále kötvény értékén állampapír veendő 97.

Józsefházai tanító Bagoly Albert lelkészi földhasználat iránti
kérelme 117.

K.

Kispaládi templomépítési előkészületek tudomásul vétet-
nek 95.

Király Gyula mikolai lelkész fizetэшátralékát egyházkerület egyházi pénztárból kifizettetni rendelte 75.

Király Gyula mikolai lelkész birság és perköltség visszatérítése iránti kérelme elutasittatik 116.

Könyvtári számadás helybenhagyatik 73.

K.-Remetei lakos B. Dohi Gábor templomiszék ügyben beadott kérelme nem teljesittetik 93.

Közalapi segélykérvények elbiráztatnak 69.

Közalapi számadás és járulékok tudomásul vétetnek 111.

Közalapi bizottsági tagul Balajthy Károly választatik meg 112.

Közpénztári számadás pótlendő, számvizsgáló bizottság által ujból elbirálandó 74.

M.

Mikolai volt tanító Hadady László fizetэшátraléka ügyében küldöttség megy 76.

Mikolai fafizetést kik váltották meg a tagosításkor? Egyházmegyei ügyész még jelentést nem tehet 77.

Mikolai egyház a fafizetés megváltás ügyében egyházmegyei ügyész kimenetelét sürgeti 78.

Mikolai iskolai telekvételi ajánlat nem tárgyalatik. 2-ik iskola felállításának ügye felszinen tartandó 92.

Missiói jelentések felterjesztetnek 81.

Misztóthfalui boltbérlet meghosszabbítása jóváhagyatik s a bérösszeg egyház-és lelkész közt megosztatik 86.

N.

Nagybányai gesztenyés eladása jóváhagyatik 82.

Nagybányai községi iskolákban a vallástanítás mérve megállapittatik 109.

Nagyhodosi lelkészi széna- és tanítói szolgálmány váltság 5 évre jóváhagyatik 87.

Nagyhodosi uj adókules megerősittetik 88.

R.

Ref. segély egyleti kérvények felterjesztetnek 71,

S. Sz.

Stiglic Albert ny. tanító ideiglenes tanítói alkalmaztatásra ajánltatik 90.

Szárazberki lakos Rác György egyh. adó elleni felebbezése elutasítottatik 118.

Szárazberki lakos Rác Károly egyh. adó elleni felebbezése elutasítottatik 119.

Szatmárhegyen vallástanító-segédlelkészi állás szerveztessék. E célból küldöttség megy 79.

Szatmári prot. nőnevelde elemi iskolájában ev. ref. vallásu tanítónő alkalmaztassék 105.

Szatmárhegyi volt hitoktató Kovács József panasza helytelen osztályozás miatt 106.

T.

Tanítók hanyagság esetén mily fokozatokban büntetessenek? 108.

Tisztaberki magtár egyházi tulajdonnak nyilvánítottatik. Az 50,000 téglá ára a magtári alapnak visszatérítendő 120.

Tőkesegélyt megsürgető egyházak kérvényei felterjesztetnek 70.

U. Ű.

Uszkai gondnok Szentpéteri Jenő elleni panaszos beadvány 91.

Ügyészül (egyh. megyei) Dr. Haresár Géza újból megválasztatik 66.

V.

Vallástanítási ügyben állami és községi tanítókkal kötött egyezmények jóváhagyás végett egyházmegyei gyűlésre mindenkor felterjesztendők 80.

